

Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategija

Projekto rengėjas: MB „Bauland“

Turinys

BAULAND

Į.k 305622646
Miglos g. 33-3, LT-08101 Vilnius
+370 672 56744
www.bauland.lt

Autoriai:

Donatas Baltrušaitis
Augustas Makrickas

Projekto užsakovas:

**Panevėžio miesto
savivaldybės
administracija**

Į.k 288724610
Laisvės a. 20, LT-35200 Panevėžys
+370 45 501350

Kūrybinių dirbtuvių ir susitikimų dalyviai:

Panevėžio miesto savivaldybės
atstovai:

Rytis Mykolas Račkauskas -
Panevėžio miesto meras

Tomas Jukna -
Administracijos direktorius
Kazimieras Armonavičius -
Administracijos direktoriaus
pavadootojas

Žibutė Gaivenienė -
Administracijos direktoriaus
pavadootoja

Atstovai iš kitų skyrių:

Kultūros ir meno skyrius;
Miesto infrastruktūros skyrius;
Miesto plėtros skyrius;
Socialinių reikalų skyrius;
Sporto skyrius;
Strateginio planavimo ir
finansų skyrius;
Švietimo skyrius;
Teritorijų planavimo ir
architektūros skyrius

Monika Miniotaitė -
„Panevėžys Now“ direktorė
Vaida Andrijauskaitė -
Stasio Eidrigėvičiaus menų centro
projektų vadovė
Vaida Šiaučiūnė - Panevėžio
regioninio STEAM centro vedėja
Vaida Repovienė -
Panevėžio robotikos centras
„RoboLabas“ vadovė
Ugnė Balčiūnaitė -
Technologijų ugdymo programa
„Uncommon LT“ bendraautorė
Marius Narmontas -
„RB Rail AS“ Lietuvos filialo vadovas

Įvadas	4
Projekto tikslas ir procesas	5
Projekto metodologija	6
Daugiasluoksnė analizė	8
SSGG analizė	9
Miesto padėtis ir jo savybės	10
Ekonominė aplinka ir veiklos	10
Gamtinė aplinka, želdynai ir viešosios erdvės	11
Urbanizuota aplinka	12
Sociokultūrinė aplinka	13
Teritorinės miesto vystymo rekomendacijos	16
Statistiniai duomenys ir miesto įvaizdis plačiojoje visuomenėje	17
Visuomenės apklausa	19
Suinteresuotų šalių apklausa	22
Kūrybinės dirbtuvės ir strateginiai susitikimai	24
Kūrybinės dirbtuvės	24
Suinteresuotų šalių strateginis susitikimas	25
Strateginės temos tvariai miestų plėtrai	26
Panevėžio miesto tvaraus vystymo ambicija	28
Priemonės ir projektai ambicijos įgyvendinimui	30
Ekonominės aplinkos gerinimas	30
Sociokultūrinės aplinkos gerinimas	34
Tvarios aplinkos kūrimas	38
Gamtinės aplinkos gerinimas	42
Strategijos įgyvendinimo metodika	46
Bendrosios išvados ir rekomendacijos	50
Priedai	52

Įvadas

Tvarios miestų plėtros tikslas – skatinti, kad miestų plėtra būtų paremta netaršiu aplinkai kompleksiniu inžinerinės ir fizinės infrastruktūros vystymu, integruojant kompleksinį sociokultūrinės, ekonominės aplinkų gerinimu ir miesto planavimo procesų veiksmų darna.

Kokio identiteto miestu Panevėžys nori būti ateityje? Koks stipriausias šio miesto potencialas ir kurios strateginės temos yra svarbiausios ateities vystymui? Kaip miestas spręs tokias problemas kaip klimato krizė, jaunimo emigracija, automobilių tarša ir kitus iššūkius? Kartu su naujuoju Panevėžio miesto strateginiu planu reikia kurti galimybes įgyvendinant kuriamą ambiciją ir teritoriškai lokalizuojant miesto darnaus vystymosi idėjas ir galimus projektus.

Ši tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijos studija - tai galimybė pergaltoti, kaip planuojame, tvarkome ir valdome Panevėžio miestą. Studijoje nagrinėjama miesto problematika siekia, kad Panevėžio vystymas ateityje jį formuotų kaip darnų, atvirą, įtraukų, kompaktišką, saugų ir gyvybingą ekonominio augimo, kultūrinio ir socialinio gyvenimo centrą. Skatinama sveika gyvensena, atsakinga gamyba ir vartojimas bei užtikrinama gamtinės aplinkos kokybė ir sudaromos sąlygos mažinti klimato kaitos poveikį.

Projekto tikslas ir procesas

Projekto tikslas

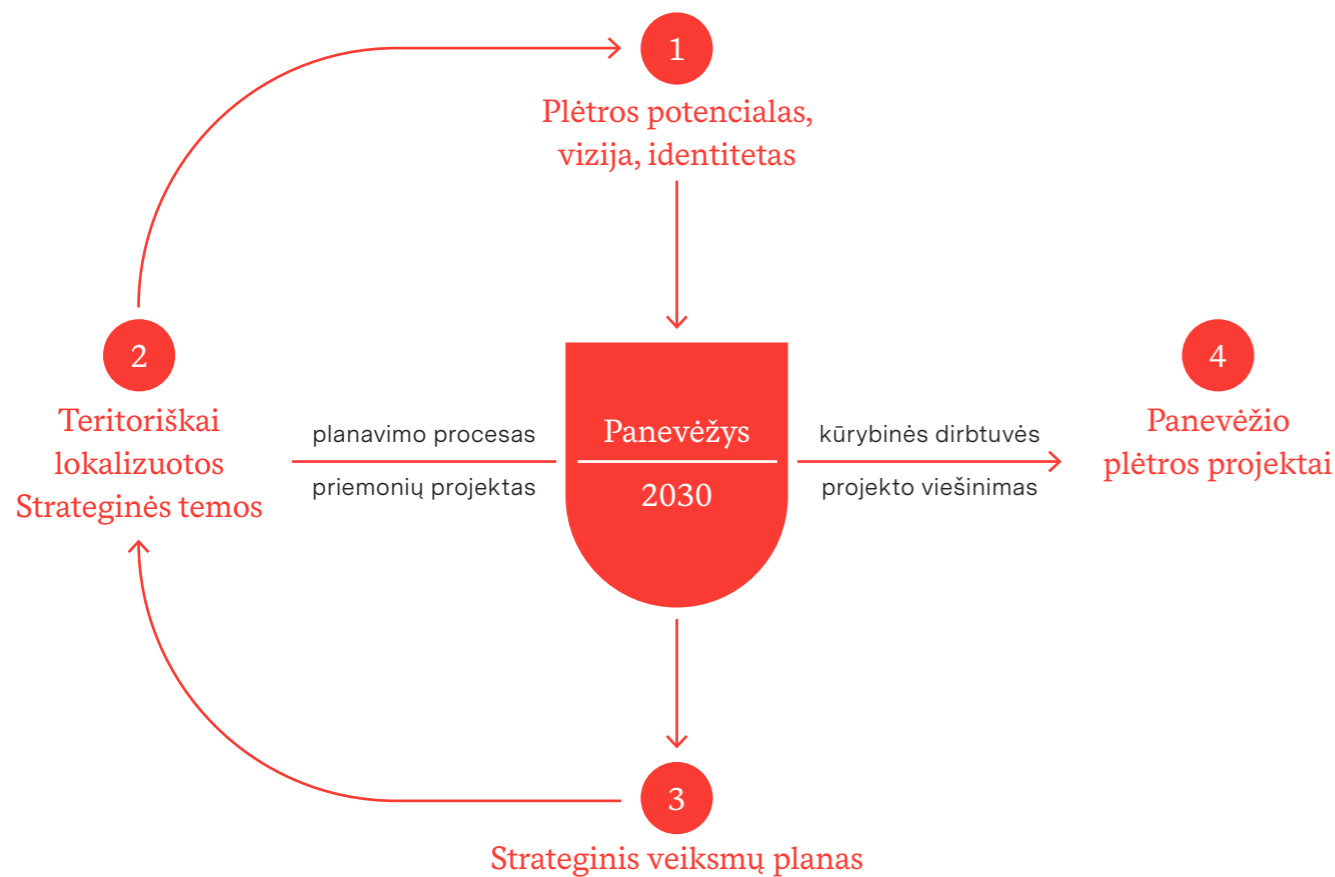
Bendradarbiaujant su Panevėžio miesto savivaldybe organizuoti kūrybinius susitikimus, į juos įtraukiant darbo grupes, visuomenės atstovus ir kitus ekspertus siekiant suformuluoti galimas tvarios Panevėžio miesto plėtros informacines, kultūrinės, ekonomines, teisinės, socialines ir infrastruktūrinės priemonės ir formuoti miesto urbanistinę viziją skatinant tolimesnę tvarią Panevėžio miesto plėtrą.

Proceso planas

Intensyvus projekto procesas lėmė efektyvų jo atlikimą. Projekto įgyvendinimo metu buvo sukurti trys etapai su konkrečiais uždaviniais, numatytais kūrybinėmis dirbtuvėmis ir strateginiais susitikimais su Panevėžio miesto savivaldybe ir suinteresuotų šalių atstovais. Taip pat atlikta visuomenės ir suinteresuotų šalių apklausa.

Projekto metodologija

Strateginio plėtros plano ir tvarios miesto plėtros strategijos dokumentų integravimas

Ši galimybių studija nėra atskiras strateginis dokumentas, ji taip pat nėra pradama ruošti neatsižvelgiant į esamą miesto situaciją ir viziją. Galimybių studijoje pateikiama informacija yra suderinta ir koncepciškai dera su parengtu Panevėžio miesto plėtros strateginiu planu (2021 - 2027 m.). Ši studija apima patvirtinto

strateginio plano geriausių įgyvendinimo galimybių paiešką ir plane pateikiamų rodiklių siekį įgyvendinti per konkrečius projektus juos lokalizuojant Panevėžio miesto teritorijoje. Studijoje nagrinėjami ir kitų ankstesnių planavimo dokumentų - Panevėžio miesto bendrasis planas 2016 m., Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų planas 2016 m., Panevėžio miesto darnaus judumo planas 2018 m. ir kt. strateginių dokumentų - sprendiniai ir rekomendacijos.

Strateginio plano vizija: Panevėžys 2030 - patirtys, pokyčiai, pažanga

Horizontalus prioritetas - sumanus miestas. Sumanus turtingos patirties panaudojimas, siekiant pokyčių ir miesto pažangos - Panevėžio miesto augimo pagrindas.

I prioritetas - darni bendruomenė, kurianti miesto kultūrą.

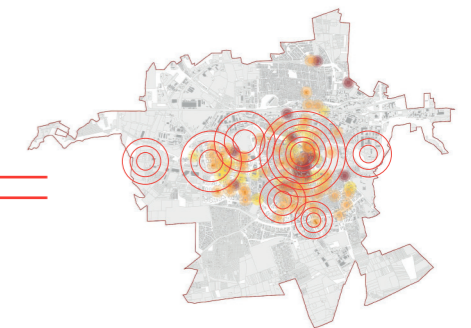
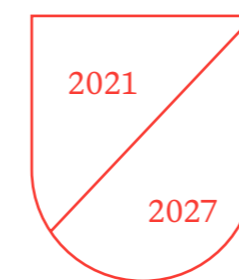
Bendruomeniškumo skatinimas, kultūros ir švietimo bendradarbiavimas, išvystyta sveikatos užtikrinimo ir sveikatinimo paslaugų įvairovė. Miesto gyventojų aktyvus įsitraukimas į savivaldos klausimus, savivaldybės įmonių ir organizacijų pažangi vadyba sudarys sąlygas kokybiškoms ir inovatyvioms viešosioms paslaugoms.

II prioritetas - miestas, vystantis tvarią aplinką.

Tvarus miestas - tai miestas, vystantis darnų judumą ir atsinaujinančius energijos šaltinius. Žalias ir neutralaus poveikio aplinkai siekiantis miestas.

III prioritetas - švietimo ir verslo bendrystė, plėtojanti ateities ekonomiką.

Miesto aplinka skatina kūrybiškumą ir kartu didina investicinį patrauklumą, pažanga neatsiejama nuo ekonomikos augimo, kurį lemia efektyvi švietimo sistema. Sudaromos galimybės, kurios didina patrauklumą gyventi ir kurti savo ateitį mieste, išnaudojant savo gebėjimus, nuolat tobulėjant bei kuriant darbinę karjerą.

Panevėžio miesto strateginio plėtros plano 2021 - 2027 m. projektas

Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijos galimybių studija

Kūrybiniai susitikimai ir diskusijos miesto ambicijai 2030 suformuoti

- detalizuoti ir lokalizuoti sprendiniai;
- miesto vystymo projektai ir rekomendacijos
- veiksmų planas laiko juostoje;

Daugiasluoksniė analizė

Analizuojant Panevėžio miestą, pagrindiniai tikslai buvo suprasti ir įvertinti miesto potencialą bei problematiką įvairiais analizės pjūviais. Pradžioje vertinama miesto padėtis ir jo ekonominės, gamtinės, urbanizuotos ir sociokultūrinės aplinkos savybės. Analizuotas miesto urbanistinis audinys bei nustatyti veiksniai, kurie yra tiesiogiai susiję ar daro įtaką anksčiau minėtiems aspektams. Bendradarbiaujant su Panevėžio miesto savivaldybe ir suinteresuotomis šalimis, buvo tikrinamos miesto probleminės vietos, savivaldybės įgyvendinti ir atliekami projektai. Suinteresuotų šalių ir visuomenės apklausos leido paryškinti problemines vietas, pasitikrinti jas su vietinių gyventojų požiūriu į miestą ir jo problemas bei vertybes. Atlikta ekonominių ir socialinių rodiklių pokyčių analizė leido išvelgti šių rodiklių kaitą ir formuluoti miesto ateities viziją ir strateginio vystymo temas atsižvelgiant į egzistuojančią identitetą ir kompleksinį potencialą.

SSGG analizė

Sektorinė stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (ssgg) analizė:

Stiprybės:

- Panevėžio miesto urbanistinė plėtra orientuota į teigiamą Panevėžio kaip metropolinio centro įvaizdžio formavimą;
- Miestas išsidėstęs abipus Nevėžio upės kilpos ir turi daug gamtinių teritorijų;
- Plėtojamas tarptautinis „Rail Baltica“ projektas. „Rail Baltica“ geležinkelio transporto infrastruktūros kuriama integracija ir sąveikumas;
- Susisiekimui palanki geografinė padėtis šalies bei Baltijos regiono atžvilgiu;
- Išvystytas švietimo sistemos ugdymo programų prieinamumas ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas;
- Kompaktiškas miestas, pasižymintis mobilumu ir geru darbo vietų pasiekimu;
- Sparčiai išaugęs sporto organizacijų ir sportuojančių šiose organizacijose gyventojų skaičius.

Galimybės:

- Augantis Skandinavijos investuotojų susidomėjimas Panevėžio miestu dėl mieste esančių specialistų pasiūlos;
- Augantis regiono potencialas įgyvendinti Pramonės 4.0. revoliuciją, didelis dėmesys įgūdžiams ir darbo vietoms;
- Regiono kaip traukos centro potencialas, siūlantis patrauklias ir šiuolaikiškas tikslųjų, gamtos, technologijų ir inžinerijos sričių gebėjimų ugdymo programas bei naujausią infrastruktūrą;
- Bemotorio ir kitų alternatyvių transporto priemonių naudojimo populiarėjimas;
- Miesto daugiabučių namų kvartalų infrastruktūros modernizavimas;
- Augantis dėmesys kultūros ir meno industrijų skatinimui.

Silpnybės:

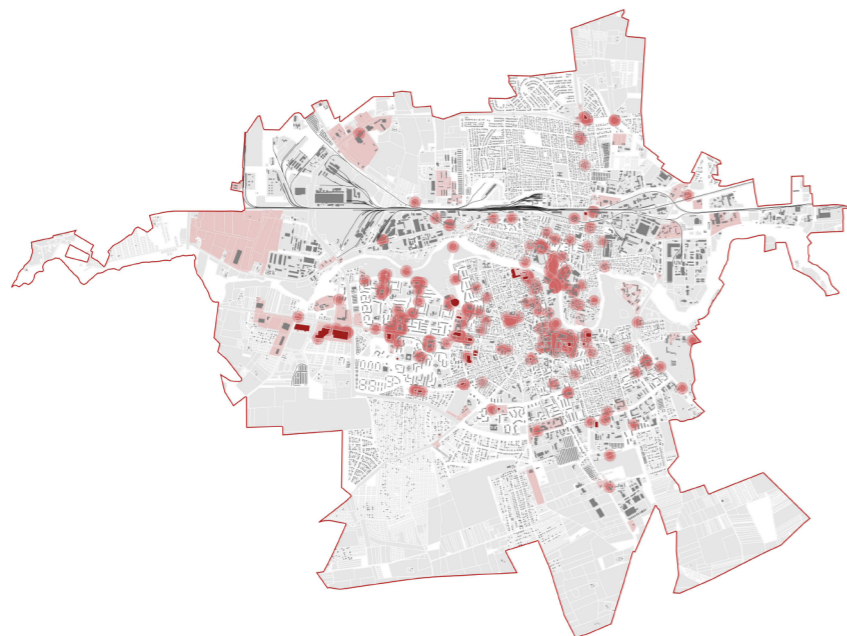
- Daugiabučių kvartalai yra intensyviausiai apgyvendintose miesto teritorijose, tačiau jų aplinkos kokybei skiriama per mažai dėmesio;
- Nepakankamas gyvenamojo būsto fondo augimo tempas lyginant su kitomis didžiosiomis šalies savivaldybėmis;
- Didėjantis taršių motorinių transporto priemonių skaičius ir nepakankamas viešojo transporto užimtumas;
- Nepakankamas Panevėžio miesto gyventojų užimtumo lygis, mažėjantis darbo jėgos potencialas, ribojantis verslo plėtros galimybes;
- Nepatenkinama bendrojo ugdymo ir neformaliojo ugdymo mokyklų infrastruktūra;
- Žiedinės ekonomikos (beatliekės gamybos) principų įgyvendinimo trūkumas.

Grėsmės:

- Auganti Kauno ir Vilniaus miestų ekonominė konkurencija, pritraukianti talentus ir inovatyvias verslo įmones/startuolius;
- Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas;
- Demografinis senėjimas;
- Didėjanti urbanizacijos ir miestų išskydimo tendencija, skatinanti naujų teritorijų urbanizaciją ir esamų teritorijų infrastruktūros neefektyvų išnaudojimą;
- Gyventojų dalyvavimo kultūrinėje veikloje pasyvumo didėjimas;
- Nepakankamas gyventojų sąmoningumas tausojant gamtinę aplinką ir invazinių augalų daroma žala biologinei įvairovei;
- Neigiamas poveikis gyventojų sveikatai dėl nepakankamos aplinkos oro kokybės.

Miesto padėtis ir jo savybės

Ekonominė aplinka ir veiklos

Esama pramonė ir pramoninis turizmas

Dėl miesto geografinės padėties ir gamtinių sąlygų šiaurinė Nevėžio dalis buvo formuojama pramonės teritorijoms kartu su šalia jų einančia geležinkelio vėže. Sovietmečiu miestas vystytas kaip pramoninis sutelkiant čia įvairių tipų ir elementų pramonę ir maisto gamybą bei apdirbimą. Dalis didžiųjų gamyklų laikui bėgant pasikeitė, išsikėlė ar buvo uždarytos. Buvusios pramonės teritorijos centrinėje dalyje konvertuojamos į komercinius objektus, „Ekran“ gamykla padalinta į keliasdešimt mažų gamybos teritorijų, likusios sėkmingai veikia ir toliau kuria produkciją. Mieste esančios organizacijos stengiasi pernaudoti apleistas teritorijas kuriant jose meno ir kultūros objektus, vystant pramoninį turizmą. Vakarinėje ir pietinėje dalyje teritorijos ir objektai rekonstruojami, kuriamos naujos gamyklos šalia patekimų/įvažiavimų į miestą.

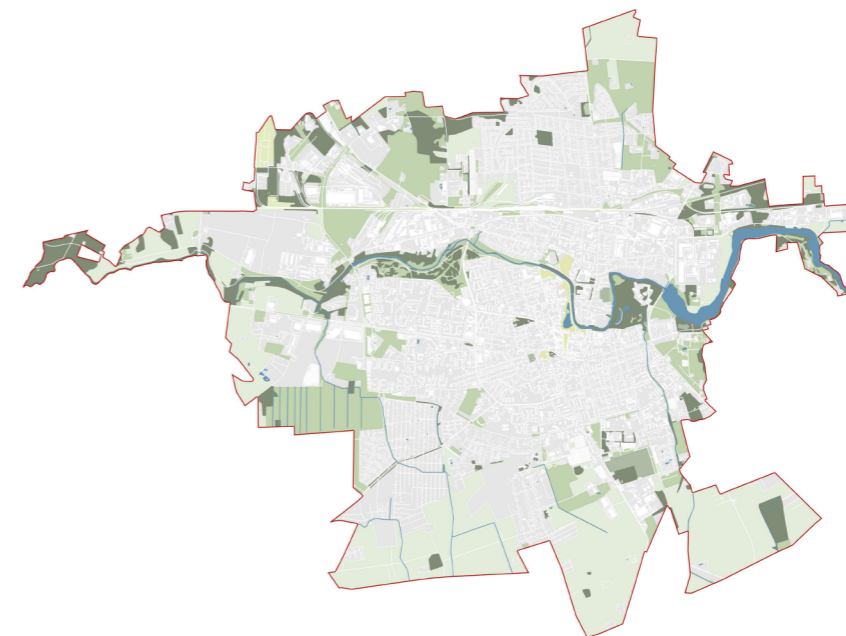
Laisvoji ekonominė zona

Panevėžio miestas, kaip ir keletas kitų Lietuvoje, sėkmingai pasinaudojo galimybe miesto administracinėje riboje įkurti laisvąją ekonominę zoną (LEZ) ir pritraukti užsienio investuotojus. Esama Panevėžio LEZ yra strategiškai patogioje vietoje, turi išvystytą infrastruktūrą ir patogią logistiką. Šiuo metu teritorijoje įsikūrusios 5 pramonės įmonės, kuriančios produktus eksportui. Teritorijoje nuolat vykdoma plėtra, ruošiami nauji sklypai ir tobulinama inžinerinė infrastruktūra. Šiuo metu teritorijoje dirba per 600 darbuotojų, ateityje numatoma sukurti dar 1500 naujų darbo vietų. Didžiausiu iššūkiu tampa LEZ teritorijos plėtra, nes numatytos plėtros teritorijos netolimoje ateityje bus užpildytos.

Prekyba, paslaugos ir laisvalaikio leidimas

Panevėžio mieste išskiriami keli komerciniai traukos taškai. Pagrindinis ir istoriškai susiformavęs miesto istorinis centras turi išvystytą komercinį patrauklumą. Smulkios veiklos ir paslaugos telkiasi aplink Laisvės aikštę, kuri po rekonstrukcijos tapo dar patrauklesnė smulkiam verslui. Centrinėje dalyje yra įsikūrusios ir pagrindinės laisvalaikio vietos, čia vyksta įvairios miesto šventės ir renginiai, organizuojamos mugės ir pasirodymai. Kitas komercinis traukos objektas yra miesto prekybos centrai, įsikūrę šalia esamos autobusų stoties, taip pat šalia veikiančios miesto turgavietės. Ekonominė veikla intensyvėja ir vakarinėje miesto dalyje. Dėl gyventojų koncentracijos vakarinėje dalyje ir Šiaulių - Klaipėdos krypties kelio ši teritorija pradėta vystyti su atskirai stovinčiais prekybos ir pramogų centrais.

Gamtinė aplinka, želdynai ir viešosios erdvės

Pagrindiniai miesto želdynai

Miestas yra išsidėstęs abipus Nevėžio upės, kuri teka centrinėje dalyje ir dalina miestą į dvi skirtingų charakterių dalis. Upės vaga formuoja ir skirtingus miesto kraštovaizdžio charakterius, nes šalia upės vagos yra įsikūrę pagrindiniai miesto želdynai: užtvankos suformuotos „Ekran“ marios su rekreacinėmis erdvėmis iš abiejų pusių, Skaistakalnio parkas, kuriame Žagienės upelis įteka į tvenkinius ir vėliau į Nevėžį, Senvagės parkas - Nevėžio senosios vagos suformuotas tvenkinys su istoriniu upės šlaitu, Kultūros ir poilsio parkas rytinėje pusėje. Vakarinė ir rytinė miesto pusės ties administracinėmis ribomis yra miestiečių pamėgtos miškingos teritorijos. Centrinėje miesto dalyje esantys želdynai buvo ir yra atnaujinami arba rekonstruojami pritaikant juos šiandienos miestiečių rekreaciniais poreikiams.

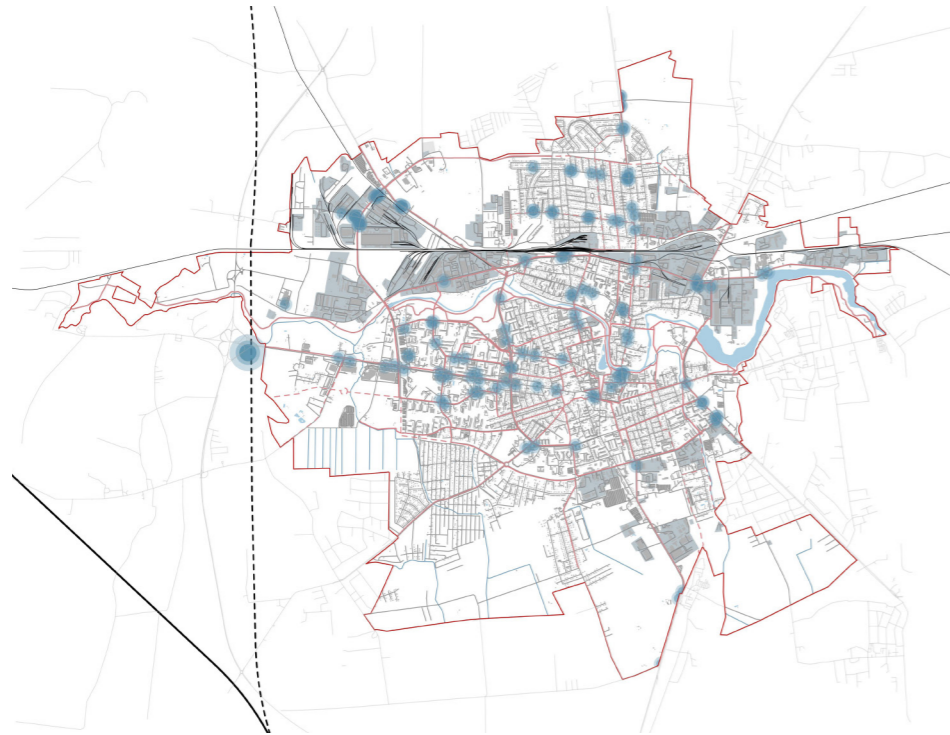
Lokalūs želdynai gyvenamojoje aplinkoje

Gyvenamuosiuose rajonuose ir teritorijose už istorinės miesto dalies nėra gausu želdynų ir gamtinių teritorijų. Pietinėje miesto dalyje gamtinės ir viešosios erdvės telkiasi šalia vandens elementų. Tai Žagienės, Šermuto ir kitų mažesnių versmių sukurtos žaliosios jungtys. Šiaurinėje dalyje A. Baranausko parkas ir miškingos teritorijos. Dėl tuometinio modernistinio planavimo ir projektavimo tendencijų gyvenamuosiuose rajonuose iki šiol išlikę pakankamai daug nepanaudotų erdvių, pilkųjų miesto zonų, kurios galėtų būti pertvarkytos į poilsio ir laisvalaikio erdves artimiausioje aplinkoje.

Koncentruotos viešosios erdvės

Pagrindinė miesto susitikimų, renginių, laisvalaikio ir komercijos erdvė yra istorinė Laisvės aikštė, aplink ją pradėjo formotis Panevėžio miesto istorinė dalis. Miestas 2021 m. baigė Laisvės aikštės ir jos prieigų rekonstrukcijos projektą, kuris atnaujino centrinės dalies įvaizdį ir sukūrė papildomų reikšmingų lokalių erdvių. Taip pat atnaujintos ir kitos svarbios viešosios erdvės miesto centrinėje dalyje - Savanorių aikštė, kultūros rūmų erdvė, suprojektuota Savanorių aikštės rekonstrukcija kartu keičiant ir autobusų stoties prieigas. Kitose miesto vietose beveik nėra suformuotų viešųjų erdvių arba jos yra neformalios ir įveiktos trumpalaikėmis iniciatyvomis.

Urbanizuota aplinka

Miesto urbanistinė struktūra

Panevėžio miesto erdvinę sandarą iš esmės sudaro keturių grupių teritorijos: 1) miesto branduolys (centrinė dalis), į kurį patenka ir Panevėžio miesto istorinė dalis (įtraukta į KPD registrą 2008 m.) su didžiausiu tankumu bei miesto identiteta formuojančiais pastatais ir erdvėmis, kultūros objektais; 2) gyvenamieji rajonai su lokaliomis viešosiomis erdvėmis, kurias formuoja mažo, vidutinio ir intensyvaus užstatymo gyvenamosios paskirties objektai; 3) komercinių ir specializuotų kompleksų teritorijos, išsidėsčiusios ties patekimais/įvažiavimais į miestą; 4) Pramonės paskirties objektų teritorijos, istoriškai suformuotos šiaurinėje miesto dalyje šalia geležinkelio vėžės. Miesto urbanistinė struktūra nėra pakankamai išraiškinga, atskiros miesto dalys neturi suformuoto bendro identiteto, neiškios ribos tarp atskirų miesto dalių.

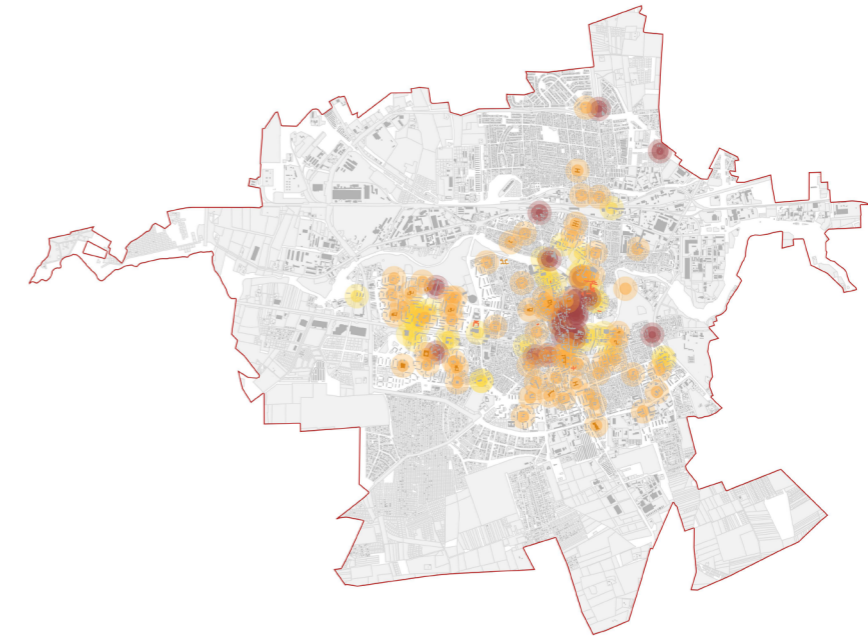
Susisiekimas ir mobilumas

Istoriškai susiformavusios judėjimo kryptys išlieka svarbiausiomis gatvių trajektorijomis, kryptis pietūs – šiaurė, jungianti trasą Vilnius – Ryga, bei kryptis į vakarus Šiauliai – Klaipėda. Visos miesto dalys turi susisiekimą su centrine miesto dalimi, šalia pagrindinių gatvių yra išvystytas visuomeninis transportas. Miestas vysto Darnaus judumo plano (2018 m.) patvirtintas gaires, kuria dviračių takus, elektromobilių įkrovos stoteles, rekonstruojamos ir remontuojamos miesto gatvės. Miesto struktūroje trūksta papildomų jungčių, kurios užtikrintų patogų susisiekimą ne tik su centrine dalimi, bet ir tarp skirtingų miesto dalių visoms darnaus judumo priemonėms.

Geležinkelio galimybės ir potencialas

Miestą kerta svarbi krovinio geležinkelio vėžė, jungianti Latviją ir kitas rytų šalis su Klaipėdos uostu ir svarbia Radviliškio logistikos stotimi. Į vakarus nuo Panevėžio miesto, ties Berčiūnų gyvenvietėje, yra projektuojama „Rail Baltica“ geležinkelio vėžės krovinių stotis, kuri sukurs tarptautinės reikšmės krovinių gabenimo ir susisiekimo galimybes. Šalia šios stoties, ties susikirtimu su esama geležinkelio vėže, yra planuojama logistikos stotis. „Rail Baltica“ geležinkelio trasoje planuojama keleivių stotis, kuri sukurtų naujas galimybes verslo iniciatyvoms, miestiečių mobilumui ir integracijai su kitais miestais.

Sociokultūrinė aplinka

Kultūriniai objektai ir vietokūros elementai

Miestas istoriškai garsėja savo kultūros kūrėjais ir objektais, traukiančiais lankytojus iš kitų miestų. Pagrindinės kultūros įstaigos - teatrai, galerijos ir muziejai - yra susitelkę miesto centrinėje dalyje. Mieste neseniai rekonstruota miesto dailės galerija, istoriniai „Moigių“ namai - muziejus. Numatytas buvusio kino teatro „Garsas“ rekonstrukcijos projekto įgyvendinimas į Stasio Eidrigevičiaus menų centrą. Mieste veikia įvairių meno disciplinų galerijos, kūrėjų sąjungos, yra susiformavusi jaunųjų menininkų „Collective“ kolektyvas, kuris vienija vietinius ir išvykusius kūrybiškus Panevėžio miesto žmones. Mieste taip pat aktyviai kuriamos įvairios meno iniciatyvos netikėtose vietose, bandoma atkreipti miestiečių ir svečių dėmesį į nenaudojamą pramonės teritorijas.

Sveikatos apsauga ir sporto infrastruktūra

Panevėžyje veikia Respublikinė ligoninė, kuri yra svarbus sveikatos apsaugos centras visame regione, taip pat keletas poliklinikų ir privačių bei viešųjų klinikų gyvenamuosiuose rajonuose. Panevėžys taip pat garsus ir savo sporto pasiekimais bei sveikatinimo skatinimu. Miesto savivaldybė atnaujino lengvosios atletikos maniežą, vysto su futbolo infrastruktūra susijusius objektus, taip pat įrengta riedlenčių parko aikštelė. Šalia sporto bazės „Aukštaitija“ įkurta ledo arena, suplanuota modernaus baseino statyba. Šių objektų ir viešųjų - gamtinių erdvių puoselėjimas mieste lemia sparčiai išaugusį sporto organizacijų ir sportuojančių gyventojų skaičių.

Miesto bendruomenės ir švietimas

Mieste oficialiai registruota 17 veikiančių gyventojų bendruomenių, taip pat yra daug neformalių bendruomenių, kurias telkia laisvalaikio veiklos ir bendri interesai. Šių bendruomenių iniciatyva juntama ir miesto planavime. Viena iš keleto bendruomenių iniciatyvų - inicijuotas Kniaudiškių parko projektas - gyventojų bendruomenės rekreacijos ir laisvalaikio leidimo erdvė. Panevėžyje, kaip ir kituose miestuose, gyvenamuosiuose rajonuose yra išvystytas švietimo sistemos objektų tinklas, ugdymo programų prieinamumas. Miesto mokyklos, darželiai per paskutinį dešimtmetį remontuojami ir renovuojami. Mieste aktyviai vystomas neformalus švietimas - atnaujinta gamtos mokykla, remontuojamos muzikos ir dailės mokyklos patalpos. Įkurtas robotikos varžybų centras, sukurtas STEAM centras. Mieste yra kuriama mokslo pažinimui ir tyrimams reikalinga įranga su įrenginių dalinimosi sistema ir duombaze.

Įgyvendinti Panevėžio miesto projektai

Moigių pastatų kompleksų modernizavimas

Panevėžio dailės galerijos atnaujinimas

Regioninis STEAM centras

Jaunimo sodas

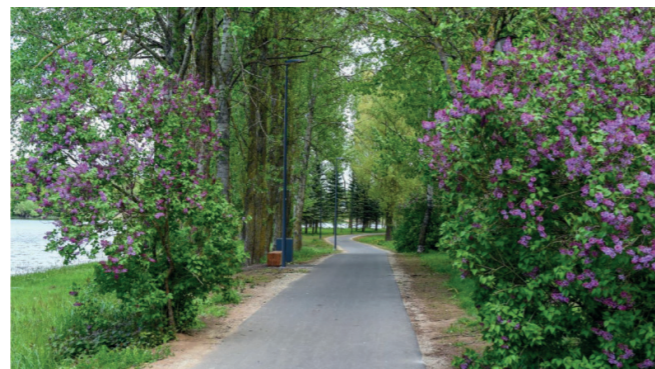
Nevėžio upės ir pakrančių sutvarkymas

Kultūros ir poilsio parkas

Laisvės aikštė

„Ekranas“ marių teritorija

Šiuo metu vykdomi projektai

Čerkeso - Besparnio sodyba

Senvagės teritorijos kompleksinis sutvarkymas

Skaistakalnio parkas

Jaunimo sodas

Planuojami projektai

Modernus baseinas

Stasio Eidrigevičiaus menų centras

Panevėžio stoties projektas

Konservų fabriko rekonstrukcija

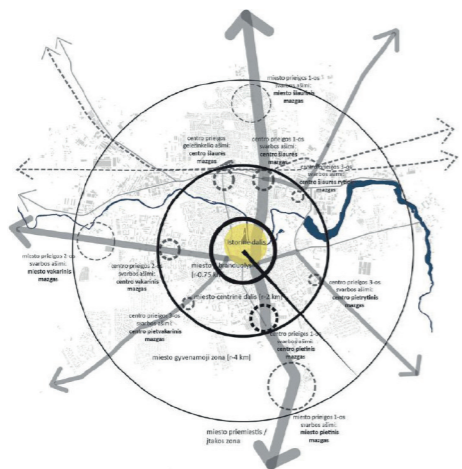
Teritorinės miesto vystymo rekomendacijos

Miesto centrinės dalies stiprinimas

- Apibrėžti ir formuoti miesto senamiesčio istorinio branduolio struktūrą;
- Puoselėti KPD saugomą Panevėžio miesto istorinę dalį;
- Stiprinti miesto centrinę dalį ir susisiekimo mazgus;
- Naujas užstatymas turi formuoti perimetrą pagal pagrindines miesto urbanistines ašis.

Pagrindinių ir lokalių centrų pasiskirstymas

- Vystyti ir kurti lokalius centrus gyvenamuosiuose rajonuose;
- Struktūriškai formuoti miesto centrinę dalį, intensyvaus užstatymo zoną ir priemiesčius bei jų ribas;
- Išlaikyti ir vystyti pagrindines miesto judėjimo ašis: pietų - šiaurės ir vakarinę kryptimi;
- Ties struktūrų ir pagrindinių judėjimo krypčių susikirtimo vietomis formuoti urbanistinius mazgus.

Susisiekimo ir mobilumo gerinimas

- Siekti „Rail Baltica“ keleivių terminalo projekto įgyvendinimo miesto ribose;
- Autobusų stotį ir jos prieigas formuoti kaip miesto urbanistinį centrą su intensyviu užstatymu;
- Vystyti visuomeninio transporto tinklą, jo pasiekiamumą ir multimodalinį susisiekimą;
- Įgyvendinti darnaus judumo priemones.

Statistiniai duomenys ir miesto įvaizdis visuomenės akimis

Statistinių duomenų ir rodiklių apžvalga nagrinėja miesto demografinių, ekonominių ir socialinių reiškinių pokyčius 2010 - 2020 m. laikotarpyje pagal LR Statistikos departamento duomenis. Iš pateiktų rodiklių matome, kad nors miesto demografiniai rodikliai rodo neigiamą tendenciją, kiti su ekonomine miesto

pažanga ir išsivystymu susiję rodikliai gerėja. Todėl, nors miestas kasmet ir netenka gyventojų, esamų miestiečių aplinka ir gyvenimo kokybės standartas gerėja. Šiuos rodiklius galime apibendrinti teigdami, kad miestiečiai turi daugiau disponuojamų lėšų, kurias gali leisti savo laisvalaikiui, būstui ir aplinkos gerinimui.

2010 - 2020 m. statistinių rodiklių pokytis

Panevėžio miesto statistiniai rodikliai 2020 m. Statistika remiasi Lietuvos statistikos departamento naujausiais duomenimis

+1039.8 mln.

Bendrasis vidaus produktas, EUR. 2019 m.

-26 895

Nuolatiniai gyventojai

-207

Naujagimiai

+141

Registruotos mirtys

+429

Darbo užmokestis netto

-11.2%

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis

+227.98 mln.

Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, EUR, 2019 m.

+1513

Baigtų statyti būstų skaičius

+2 m²

Vidutinis būsto dydis

+201

Veikiančios įmonės

-1049

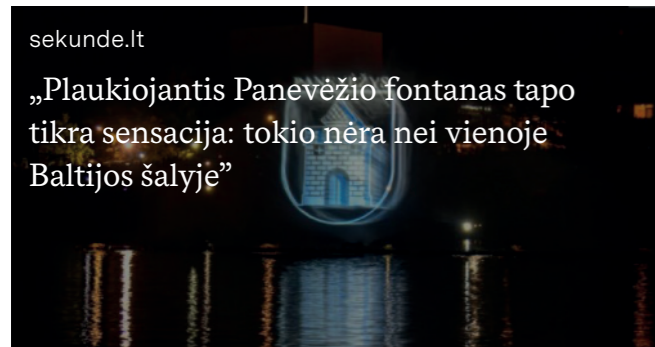
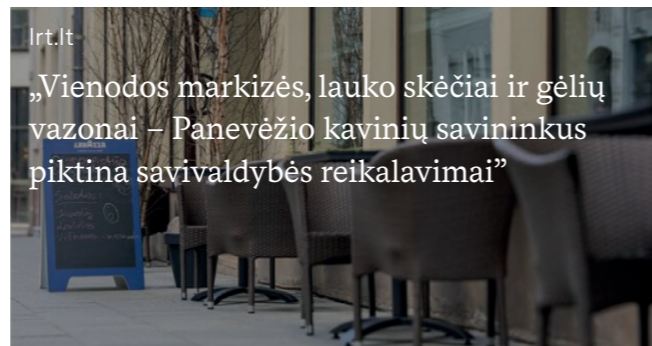
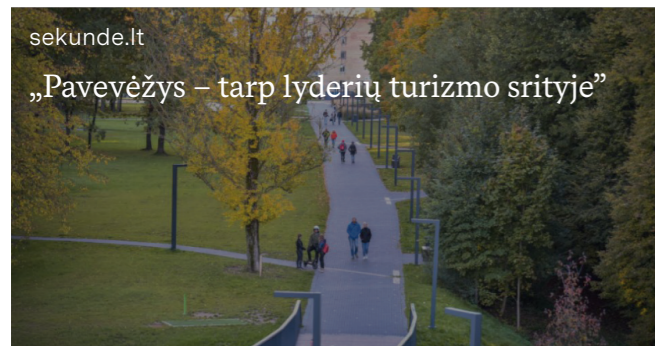
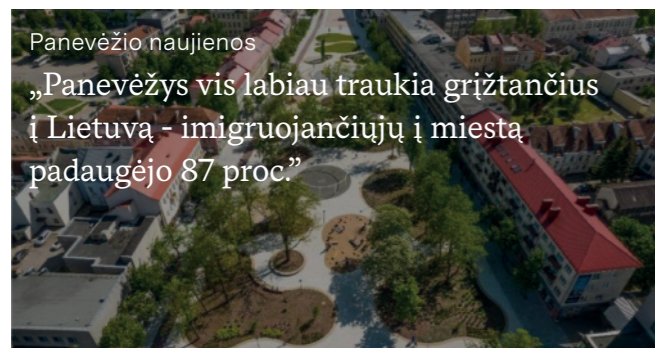
Nusikaltimų skaičius

Socialinių tinklų apžvalga

Socialinių tinklų apžvalga vykdyta internetiniuose portaluose ieškant naujienų, susijusių su raktažodžiu „Panevėžys“.

Gauti rezultatai nėra tiksliniai ar apibendrinantys miesta, tačiau leidžia susidaryti išpūdį apie gerėjantį miesto įvaizdį, veikiančias iniciatyvas, savivaldybės sėkmingai įgyvendintus projektus ir gerėjančią miestiečių gyvenimo kokybę.

Kaip „matomas“ Panevėžio miestas?

Visuomenės apklausa

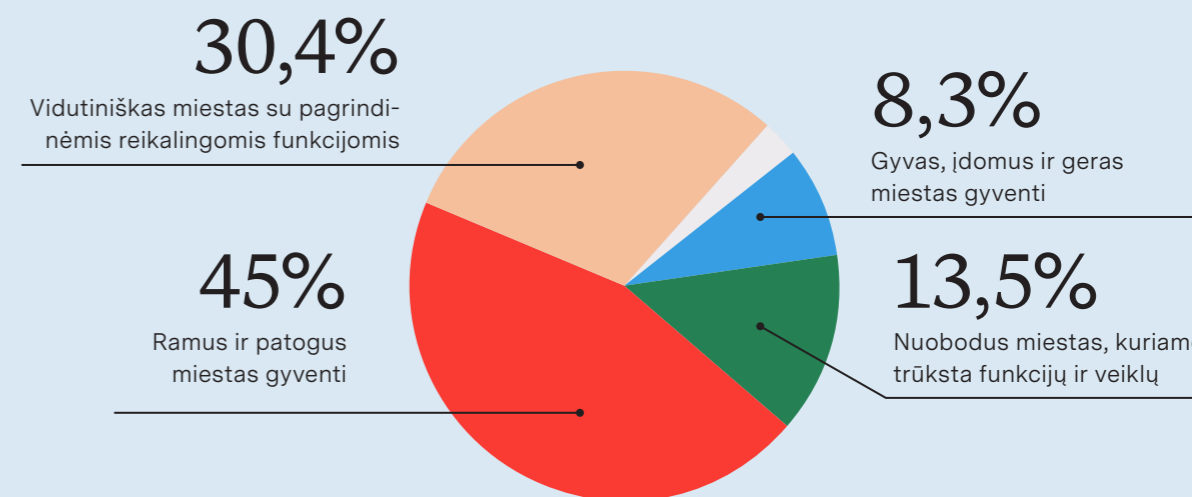
Organizuotos visuomenės apklausos tikslas buvo išsiaiškinti miestiečių nuomonę ir vertinimą dėl miesto problematikos ir potencialo. Nuoroda į internetinę apklausos formą buvo dalijamasi Panevėžio miesto savivaldybės internetiniame ir Facebook puslapiuose, atvirose ir privačiose miesto Facebook grupėse, „Panevėžys Now“ Facebook paskyroje. Apklausą su savo bendruomenėmis pasidalinti buvo prašyta visų suinteresuotų šalių apklausos dalyvių.

Apklausą užpildė 289 asmenys, daugiausiai iš Panevėžio miesto (82.2%). Tai daugiausiai 40 - 60 m. (44.6%) ir 29 - 40 m. (32.8%) asmenys, gyvenantys įvairiose Panevėžio miesto vietose (centrinėje, vakarinėje, šiaurinėje, pietinėse miesto dalyse). Klausimai formuoti pagal tris pagrindines miesto vystymo kryptis: urbanizuota, ekonominė ir sociokultūrinė aplinkos. Miestiečių įžvalgos buvo panaudotos daugiasluoksnės analizės tikslinimui ir papildymui bei studijos apimtyje siūlomų strateginių projektų ir jiems

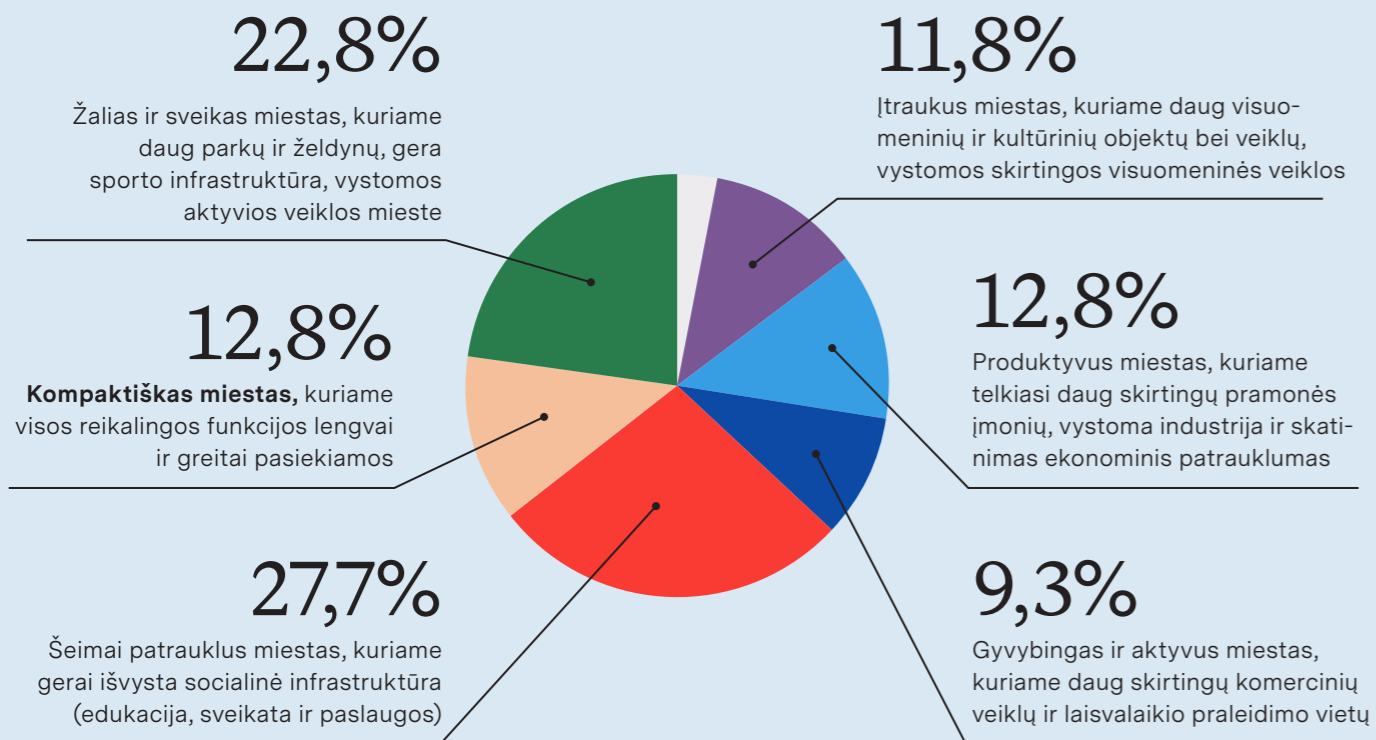
reikalingų įgyvendinti priemonių suformulavimui.

Pagrindinė apibendrinta visuomenės apklausos išvada - miesto vystymas turėtų remtis ne tik centrinės dalies tobulinimu, bet ir nepamirštant gyvenamosios aplinkos. Buvo išsakyti pasiūlymai stiprinti ne vien pagrindinius, bet ir lokalius traukos taškus, skatinti tokią miesto plėtrą, kuri remtųsi ekologiškais sprendimais ir kurtų laisvalaikio praleidimo vietas arčiau gyvenamosios aplinkos.

Apklaustieji į klausimą „Kuris apibūdinimas šiuo metu labiausiai tinka Panevėžio miestui? Panevėžys tai...“ atsakė:

Apklaustieji į klausimą „Kokia galėtų būti Panevėžio miesto ateities vizija 2030? Panevėžys tai...“ atsakė:

Apklausa užpildė 289 asmenys. Tai daugiausiai 40 - 60 m. (44.6%) ir 29 - 40 m. (32.8%) asmenys, gyvenantys ir dirbantys Panevėžyje (82.2%), Iš įvairių Panevėžio miesto vietų (centrinėje, vakarinėje, šiaurinėje, pietinėse miesto dalyse)

Kaip manote, į kuriuos poreikius / problemas / potencialą reikėtų atkreipti dėmesį vystant Panevėžio miestą?

Švietimo įstaigų išsaugojimą ir bendruomenės, senjorų, jaunimo centrų ar erdvių kūrimo gyvenamuose mikrorajonuose.

Pritaikyti viešąjį transportą žmonių poreikiams. Tam jis - ir viešasis.

Užsienio Universiteto padalinio pritraukimą, jaunimo užimtumo didinimą

Didesnis dėmesys turėtų būti skirtas kultūros paveldo išsaugojimui ir puoselėjimui.

Į vaikų aktyvumą, tarp daugiaabučių kiemų. Mažiausieji ne tik neturi žaidimų aikštelių, bet ir žaliųjų zonų.

Dviračiai, pėstieji, aktyvus poilsio parkai (riedlentės, riedučiai, paspirtukai)

Atgaivinti miesto centra, pritraukiant daugiau mažų prekybinių įmonių, kavinių. Būtina gerinti žaliąją infrastruktūrą, dviračio takus.

Saugumas, aukštos pridėtinės vertės verslų (ir darbo vietų) kūrimas, kultūra, išsilavinimas

Bendruomeniškumas, pažangos ir mokslo, inovacijų skatinimas.

Gyvenamieji kvartalai (takai, apšvietimas, elektromobilių įkrovimo vietos, sporto ir žaidimų aikštelės).

Daugiau traukos vietų (net ir labai minimalių lokalių centrų) įvairiuose miesto rajonuose sukūrimas.

Šiaurinės miesto dalies atskirties nuo centrinių ir kitų miesto rajonų mažinimą

Potencialas - „Rail Baltica“ gyvenu Panevėžyje, dirbu Kaune, Vilniuje, Rygoje - keliauju traukiniu.

Sutelkti dėmesį į nenaudojamą industrinių statinių panaudojimą įgyvendinant miesto vystymo planą.

Skatinti ekonominį patrauklumą, kuris paskatintų didesnę konkurencingumą tarp įmonių.

Mažesni/greitesni autobusai ypač piko metu padėtų darbuotojams pasiekti įmones.

Į poreikį praleisti laisvalaikį. Reikalinga atkreipti dėmesį į didesnę ir įvairesnę laisvalaikio praleidimo vietų kūrimą

Verslo plėtra. Mokesčių paskatos naujoms lietuviškoms ir užsienio įmonėms.

Miestas – tai ne vien centras. Gyvybė ir patrauklumas turi jaustis visur.

Didžiausias dėmesys ekonominiams vystymuisi, geresnių darbo vietų pritraukimui. Galbūt mokesčių paskatų verslo pradžiai.

Jaunimo pritraukimą per išskirtinai aukštos kokybės aukštąjį mokslą naujose technologijose.

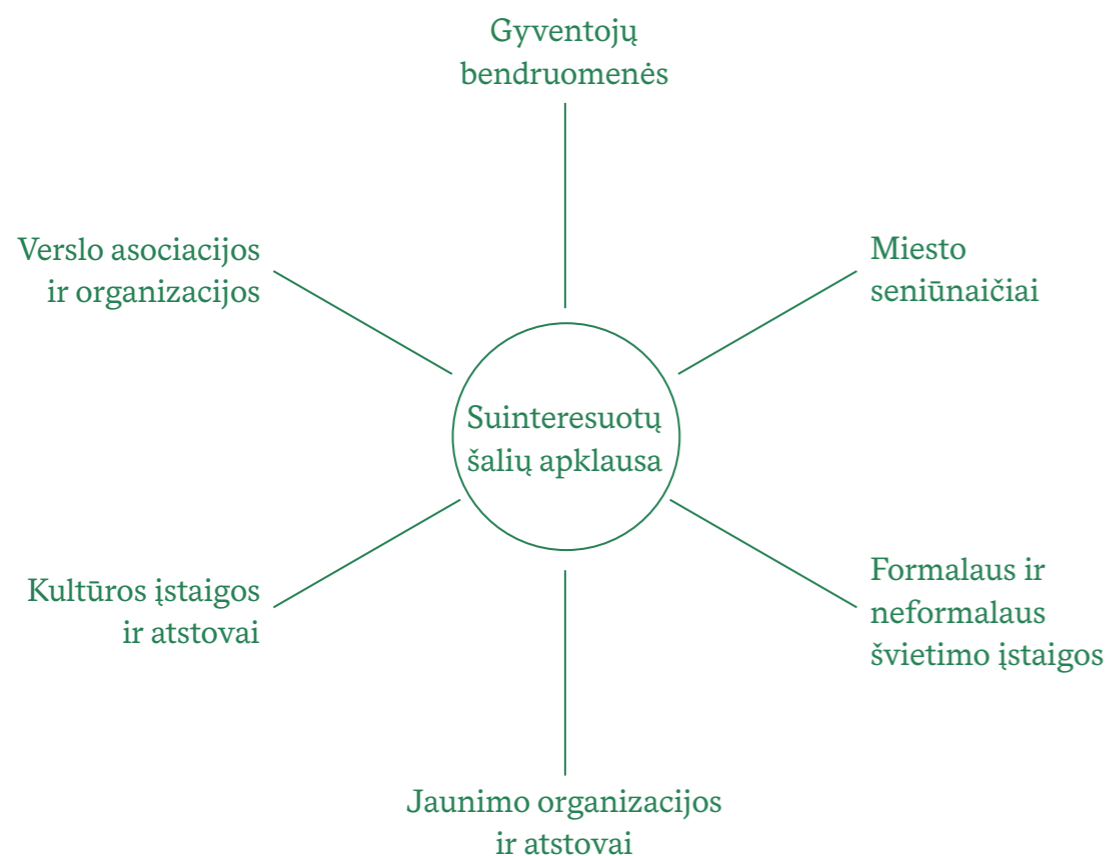
Miesto identiteto kūrimas

Veiklos vyresniems žmonėms, net Trečio amžiaus universitetas pakraštyje miesto.

Skatinti investicijas verslui ateiti, ugdyti jaunąją kartą sudominant inžinerinės pakraipos dalykais.

jaunimo pritraukimą, kreipiant dėmesį į veiklų įvairovę, gerinant sąlygas jaunų specialistų atvykimui, įsikūrimui ir darbo vietų plėtrai.

Suinteresuotų šalių apklausa

Suinteresuotų šalių apklausa nebuvo atvira visiems miestiečiams. Ši apklausa tikslingai siūsta gyventojų bendruomenių atstovams, miesto seniūnaičiams, formalaus ir neformalaus švietimo įstaigų vadovams, jaunimo organizacijų atstovams, įvairių kultūros įstaigų ir verslo asociacijų ir organizacijų atstovams. Apklausą užpildė 28 skirtingų įstaigų / organizacijų / bendruomenių atstovai, veikiantys Panevėžio mieste ir daugiausiai užsiimantys visuomene bei kultūrine veikla. Suinteresuotos šalys pasirinktos pagal nagrinėjamų ekonomikos,

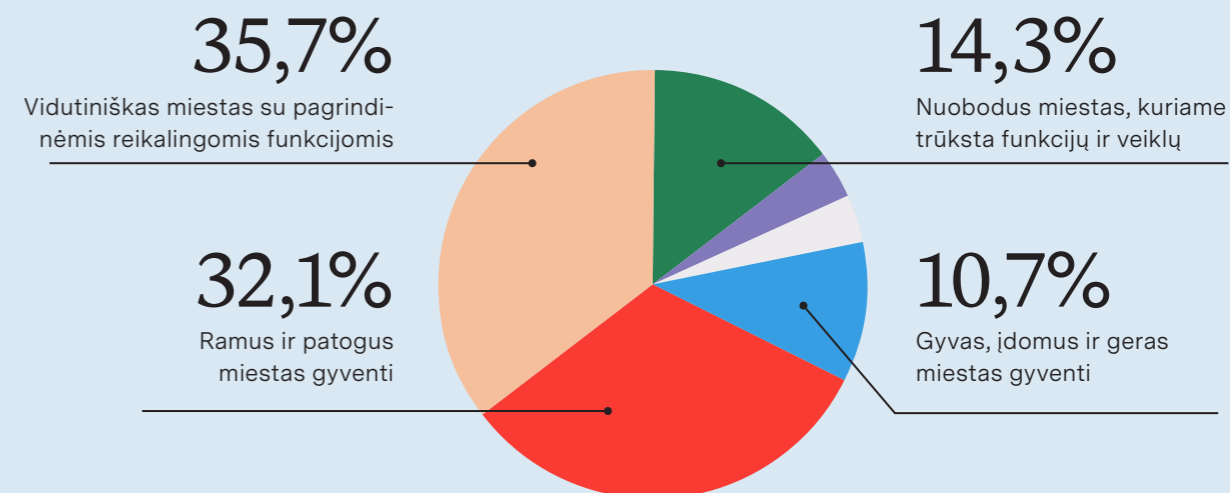
tvarios aplinkos, sociokultūrinės ir gamtinės aplinkos temas atstovaujančias įstaigas, organizacijas ir bendruomenes bei visuomeninius veikėjus mieste.

Suinteresuotų šalių klausimai buvo formuojami daugiausiai atviro formato, siekiant sulaukti kuo daugiau skirtingų ir kritiškų pastabų bei pasiūlymų miesto vystymui. Bendruomenių, organizacijų ir įstaigų bei jų atstovų pateiktos išvalgos leido užfiksuoti konkrečias problemines vietas mieste, papildyti formuojamas projektų priemones ir pačius

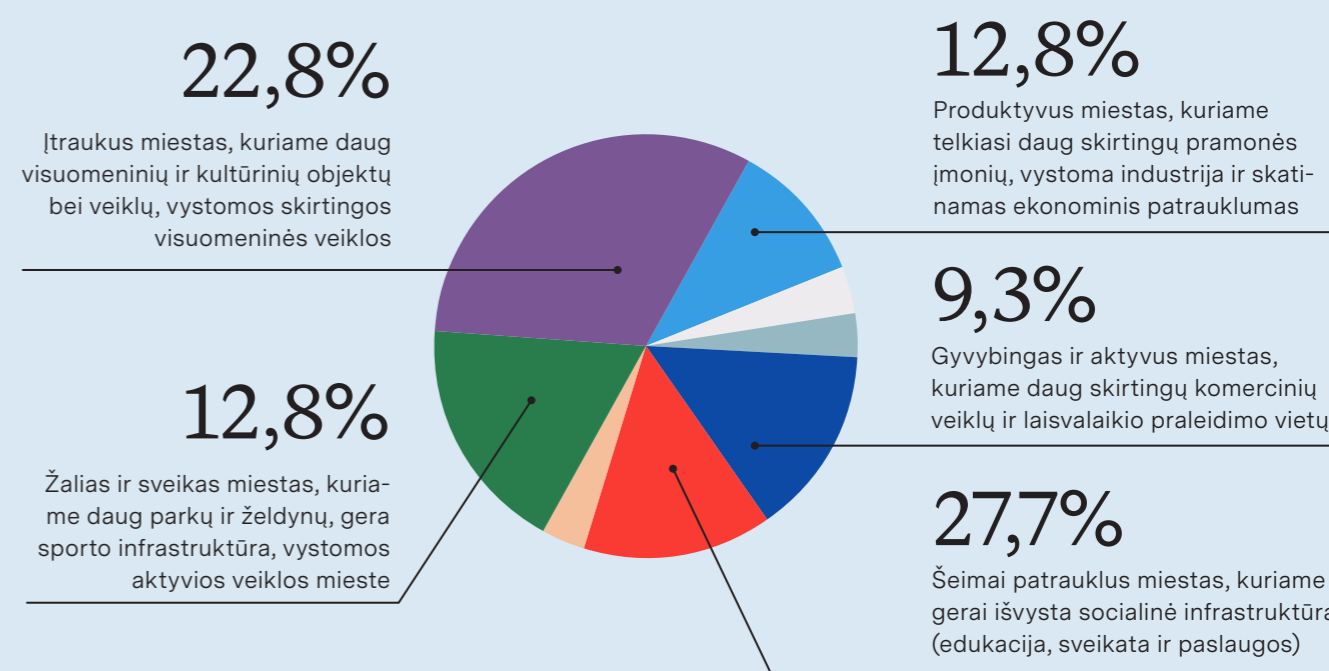
projektus bei atsižvelgiant į pateiktas pastabas perskirstyti prioritetus projektų įgyvendinimui.

Pagrindinė apibendrinta suinteresuotų šalių apklausos išvada - skatinti bendruomeniškumą, galimybes susitikti, bendrauti ir kurti gyvenamojoje aplinkoje. Vystyti miestą taip, kad jis būtų patrauklus ir patogus ne tik dabartiniams gyventojams, bet galėtų pritraukti ir jaunų šeimų bei talentų, kurie kurs miesto ateitį.

Apklaustieji į klausimą „Kuris apibūdinimas šiuo metu labiausiai tinka Panevėžio miestui? Panevėžys tai...“ atsakė:

Apklaustieji į klausimą „Kokia galėtų būti Panevėžio miesto ateities vizija 2030? Panevėžys tai...“ atsakė:

Kūrybinės dirbtuvės ir strateginiai susitikimai

Pagal darnaus vystymosi principus, dirbtuvių metu buvo suformuotos trys dirbtuvių grupės: ekonominė, urbanizuota ir sociokultūrinė aplinka. Dirbtuvių metu pagal keliamus klausimus buvo dirbama ties Panevėžio miesto žemėlapiu, kuriami fiksuoti svarbiausi esami ir galimai būsiami projektai su strateginiais prioritetais. Po atlikto darbo vyko grupių rezultatų aptarimas ir pristatymas. Pristatymų metu dalyviai dalinosi savo

ižvalgomis ir patarimais, kaip geriausia keisti dabartinę Panevėžio teritoriją į gyvybingą ir daugiafunkcį miestą, išsaugant bei stipriau akcentuojant jo dabartines stiprybes. Diskutuota ir nagrinėta, kaip pagerinti susisiektis ryšius su regionu, steigti naujas ekonomines veiklas, atnaujinti esamas ir kurti naujas viešąsias erdves, kaip įveiklinti ir kurti naujas paslaugas miesto teritorijoje.

Kūrybinės dirbtuvės

I - ūjų kūrybinių dirbtuvių išvados:

- Miesto ekonominė strategija turi remtis investicijomis į žaliąją energiją, žiedinę ekonomiką ir aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimą;
- Buvusios ir esamos pramonės teritorijos turi būti vystomos pagal naujausias technologines galimybes siekiant didinti jų investicinį patrauklumą, LEZ plėtra kartu su logistikos centrais numatoma prie „Rail Baltica“ krovinių terminalo;

- Kultūros plėtra ir puoselėjimas vykdomas kuriant kultūrinius objektus ir socialinių paslaugų centrus miesto centrinėje dalyje ir lokalius traukos centrus gyvenamuosiuose rajonuose;
- Socialinio įtraukimo stiprinimas šalia švietimo įstaigų (kultūros, sporto, socialinių paslaugų ir bendruomeniškumo vystymas);
- Mobilumo mieste gerinimas laikantis darnaus judumo plano ir jo keliamų tikslų bei uždavinių;

- „Rail Baltica“ keleivių terminalo teritorija vystoma kaip vakariniai miesto vartai – komercijos, paslaugų verslo centras.

Rezultatas:

Apibendrinta miesto problematika ir iššūkiai, išvystytos potencialios galimybės, nustatytos tikslinių projektų vietos ir jų apimtys.

II - ūjų kūrybinių dirbtuvių išvados:

- Miesto ekonominė strategija turi Miestas turi būti kompaktiškas, patrauklus talentams ir jaunoms šeimoms bei patogus verslo vystymui ir įsikūrimui;
- Siekiant pritraukti talentų reikalingas miesto identiteto ir įvaizdžio stiprinimas;

- Jaunų specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo centras - tinklas;
- Miesto traukos taškai (pramonės turizmo ir kultūros objektai, bendruomenės centrai ir pažintinės teritorijos) turi būti sujungti formuojant pėsčiųjų - dviračių pažintinius ir rekreacinius takus;
- Projektai turi remtis ekologinės būklės gerinimu ir žaliųjų jungčių stiprinimu mieste.

Rezultatas:

Remiantis poreikiais ir galima nauda miestu išgryninti miesto strateginiai projektai ir prioritetinės kryptys artimuoju laikotarpiu, sukurta preliminarus veiksmų planas jų įgyvendinimui.

Suinteresuotų šalių strateginis susitikimas

Siekiant tvarios plėtros strategijos galimybių studiją papildyti sociokultūrinės aplinkos aspektais buvo organizuojamas susitikimas su miesto veikiančių kultūros ir švietimo įstaigų vadovais. Susitikimo metu pristatytas studijos procesas ir iki tol suformuoti rezultatai, vėliau vykusioje diskusijoje dalyviai teikė pasiūlymus, patikslinimus ir rekomendacijas dėl specifinių projektų įgyvendinimo galimybių ir kur juos būtų galima įgyvendinti mieste. Pagrindinės susitikimo išvados:

- Panevėžys galėtų tapti vieta skaitmeninių technologijų bandymams, inžinerinių žinių tobulinimui ir kūrybiškumo ugdymui;
- Mieste yra paklausa vystyti pramoninį turizmą įveiklinant nenaudojamas pramonės teritorijas ir atveriant lankytojams esamų pramonės įmonių veiklas;

- Žmonės – pats svarbiausias aspektas, bet jų trūksta. Tiek mokytojų, tiek tų kurie savanoriškai dalinasi savo žiniomis ir įgūdžiais, tiek proaktyviai norinčių mokytis ir išnaudoti įrangą;
- Reikia formuoti naują miesto įvaizdį („brand“ą) ir jį skleisti, siekiant prisivilioti jaunų specialistų ir talentų į miestą;
- Siekiant pritraukti talentų, reikalingi savivaldos būstai jauniems specialistams;
- Reikalingas kompetentingų žmonių tinklas, kuris galėtų įveiklinti esamus resursus;
- Savivaldybės nenaudojamas pastatus ir patalpas būtų galima skirti bendruomenių ir menininkų iniciatyvoms įgyvendinti;

- Miesto vystymas turi apimti ir gyvenamuosius rajonus, juose kuriant patrauklias laisvalaikio vietas arčiau namų;
- Svarbus vietinių gyventojų ugdymas - projektų ambasadorių programos;
- Vystymo sprendimai turi remtis ekologiškais principais, edukuoti visuomenę apie gamtinės aplinkos ir jos išsaugojimo svarbą.

Strateginės temos tvariai miestų plėtrai

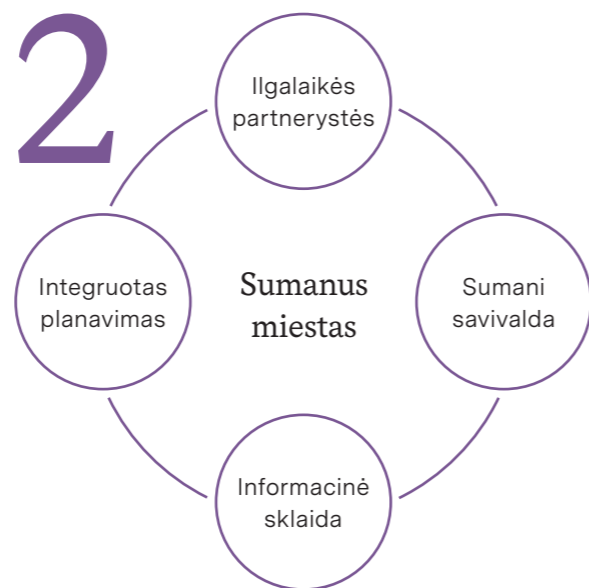
Pasaulinė praktika ir tendencijos atskleidžia šešias pagrindines miestų vystymo kryptis, kuriomis remiantis užsienio ir Lietuvos miestai stengiasi nukreipti miestus tvarumo link. Šios temos - tai Ekologiškas miestas, Sumanus miestas, Technologijų miestas, Įtraukus miestas, Produktivus miestas ir Kompaktiškas miestas.

Šios vystymo kryptys nėra viena kita neigiančios, o miestas didžiausią naudą gauna, kai vystymas atsižvelgia į kiekvienos iš temų principus kompleksiskai ir siekia integruoto miesto vystymo. Tolimesniuose skyriuose pagal šias kryptis pateikiamas ryšys su Panevėžio miestu ir jo galimybėmis panaudoti šių temų keliamus klausimus miesto vystymui.

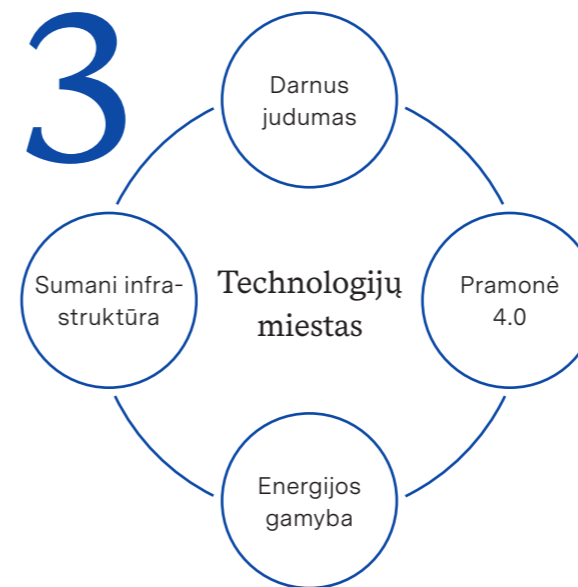
Vystomos ekologinės sistemos, viešosios erdvės, mažinama tarša. Siekiama, kad miesto plėtroje būtų naudojamos ekologiškos ir visuomenės sveikatą gerinančios priemonės. Pagrindiniai sprendimai yra nukreipiami į miestiečių aktyvaus poilsio ir laisvalaikio skatinimą siekiant mažinti sergamumą ir gerinti gyvenimo kokybę.

- Biologinės įvairovės didinimas
- Taršos mažinimas
- Nenutrūkstantis miesto gamtinis karkasas
- Visuomenės sveikatos gerinimas

Naudojamos pažangios technologijos ir duomenų analizės leidžia optimizuoti miesto funkcijas ir skatinti ekonomikos augimą, kartu gerinant miestiečių gyvenimo kokybę. Sumanaus miesto siekiamybė yra ne tik technologijų gausa, bet ir jos efektyvus naudojimas.

- Integruotas planavimas, efektyvus procesų valdymas
- Sumani savivalda ir sumani visuomenė
- Informacinė prieiga ir sklaida
- Formuojamos ilgalaikės partnerystės

Gerinama techninė infrastruktūros kokybė, kreipiamas dėmesys į transporto, energijos gamybą ir vartojimą. Analizuojamas infrastruktūros našumas ir efektyvumas, ją optimizuojant ir taikant darnaus judumo principus ir gero mobilumo susisiekimo galimybes.

- Darnus judumas
- Infrastruktūros tobulinimas
- Pramonė 4.0
- Energijos gamyba ir naudojimas

Užtikrinamas geras socialinių paslaugų pasiekiamumas, ryšių tarp erdvių, funkcijų ir žmonių veiklų kūrimas. Siekiama, kad visi gyventojai turėtų atstovaujamojo balsą valdymo ir planavimo procesuose. Siekiamas miestiečių gyvenimo kokybės gerinimas.

- Gyvenimo kokybės gerinimas
- Kultūros ir paveldo objektų puoselėjimas
- Efektyvus paslaugų pasiekiamumas
- Socialinė įvairovė ir lygybė

Didinamas ekonominis konkurencingumas, dėmesys sutelkiamas į darbo vietų kūrimą, investicijų pritraukimą, verslo infrastruktūros tobulinimą ir bendrąjį miesto ekonomikos augimą. Taip pat skatinamas vietos verslas ir gyventojų verslumas.

- Investicinis patrauklumas
- Vietos ekonomikos skatinimas
- Verslumo ugdymas
- Efektyvios ekonominės strategijos

Skatinamas miesto planavimas, paremtas kompaktiškumu ir geru pasiekiamumu su atskirus identitetus turinčiomis miesto dalimis bei aiškia urbanistine struktūra, kuri nukreipta į miesto driekos mažinimą, centrinės dalies tankinimą ir kompleksinę infrastruktūros ir pastatų regeneraciją išnaudojant apleistas ar neefektyviai veikiančias miesto vietas.

- Efektyvi urbanistinė struktūra
- Kompaktiška erdvinė konfigūracija
- Kokybiškos viešosios erdvės
- Infrastruktūros ir pastatų regeneracija

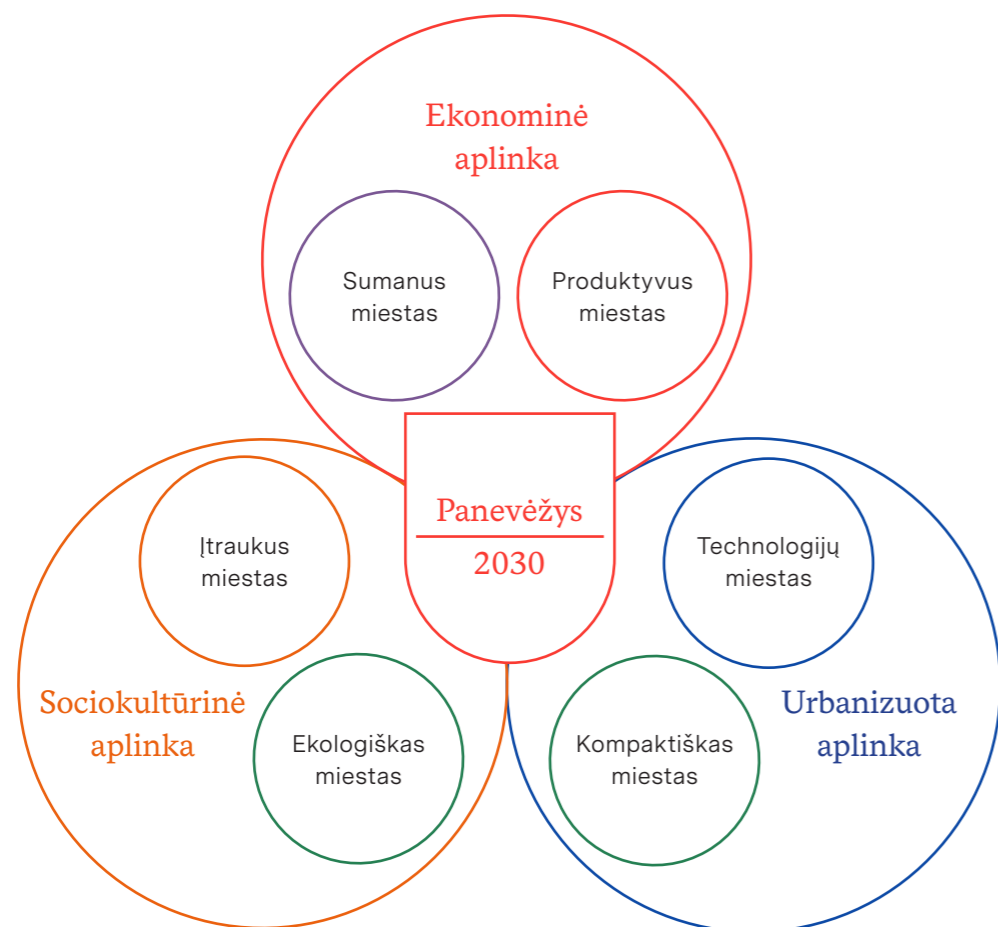
Panevėžio miesto tvaraus vystymo ambicija

Galimybių studija nagrinėja lokalių projektų įgyvendinimo galimybes siekiant dabartinės miesto silpnybes paversti ateities galimybėmis Panevėžio miesto vystymui ir plėtrai taip užtikrinant, kad miestas taptų patrauklia vieta gyventi, dirbti ir leisti laisvalaikį miestiečiams ir miesto svečiams. Studija fokusuojasi į trumpalaikių ir ilgalaikių projektų identifikavimą, kurie buvo formuojami pagal keturias projektų temas:

1. Ekonominės aplinkos gerinimas
2. Tvarios aplinkos kūrimas
3. Sociokultūrinės aplinkos gerinimas
4. Gamtinės aplinkos gerinimas

Miesto vystymo ambicija turi apimti visas temas ir vystyti jų potemes, tačiau tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijoje vizijos išgryninimui ir didžiausio potencialo išryškinimui būtina išsirinkti ir didžiausio prioriteto temas.

Siūloma vystyti skirtingas Panevėžio miestui strategines temas: produktyvus, kompaktiškas, įtraukus ir ekologiškas miestas.

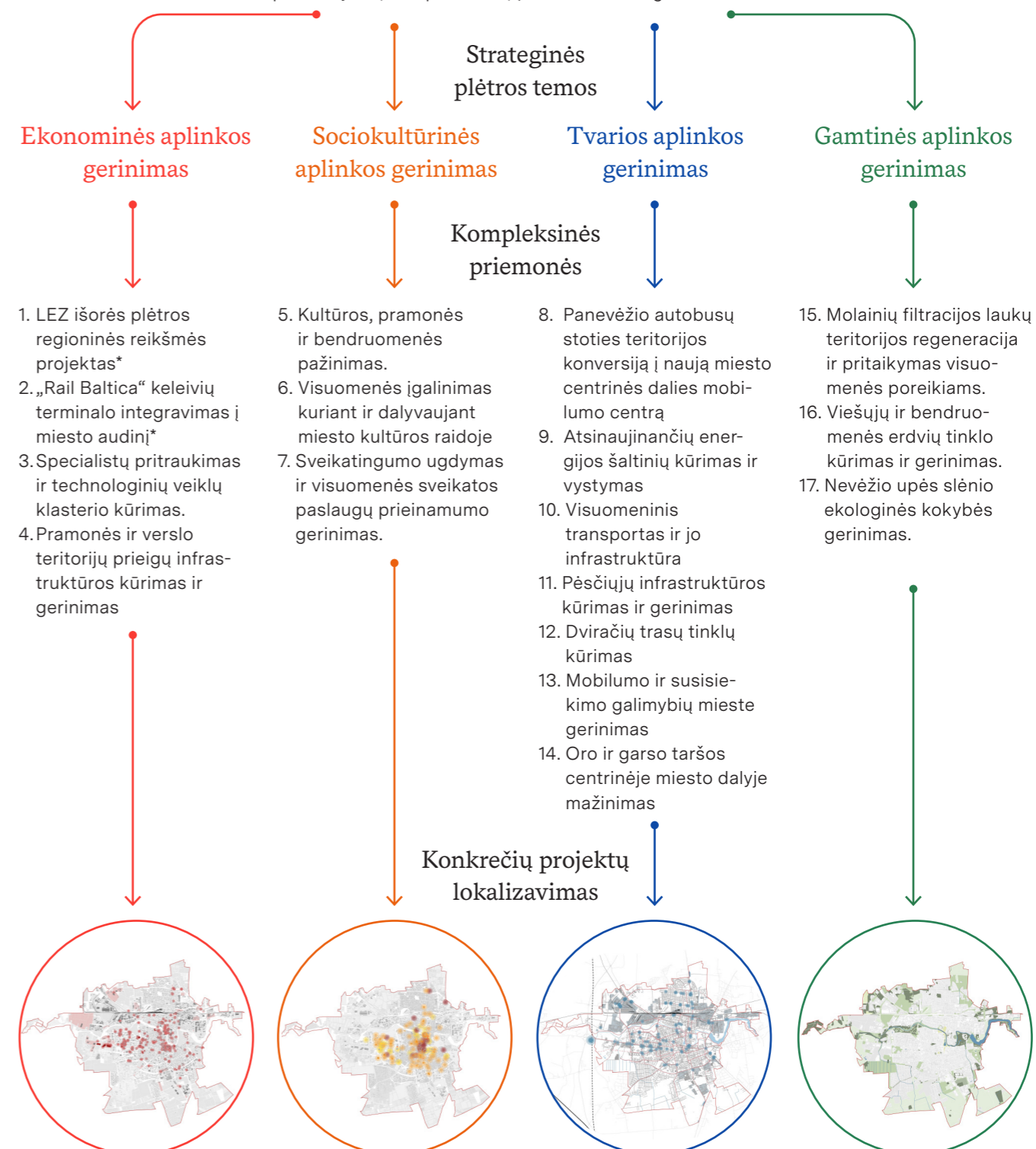
Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijos įgyvendinimo schema

Šiame skyriuje pateikiamos projektų įgyvendinimo temos, jų priemonės ir strateginiai projektai, kurie susiję su strateginėmis tvarių miestų vystymo temomis. Projektų įgyvendinimo priemonės aprašo pagrindines su priemone besisiejiančias temas ir minkštuosius bei kietuosius

projektus, pagal kuriuos priemonė būtų įgyvendinama. Galimybių studijos prieduose pateikiamos lentelės, kuriose aiškiai matomas temų, priemonių ir projektų tarpusavio ryšys.

Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategija 2030

Vystomos kompleksinės Panevėžio miesto strateginės temos: produktyvus, kompaktiškas, įtraukus ir ekologiškas miestas

Ekonominės aplinkos gerinimas

Naudojamos pažangios technologijos ir duomenų analizė leidžia optimizuoti miesto funkcijas ir skatinti ekonomikos augimą. Didinamas ekonominis konkurencingumas, sutelkiamas dėmesys į darbo vietų kūrimą, investicijų pritraukimą, verslo infrastruktūros tobulinimą ir bendrąjį miesto ekonomikos augimą.

Pagrindinės priemonės:

LEZ išorės plėtros regioninės reikšmės projektas - teritorijos šalia Rail Baltica krovinių terminalo pritaikymas Panevėžio LEZ veiklai. Pastaba - projektas vykdomas tik tuo atveju, jeigu yra vystoma „Rail Baltic“ krovinių vėžė su krovinių terminalu.

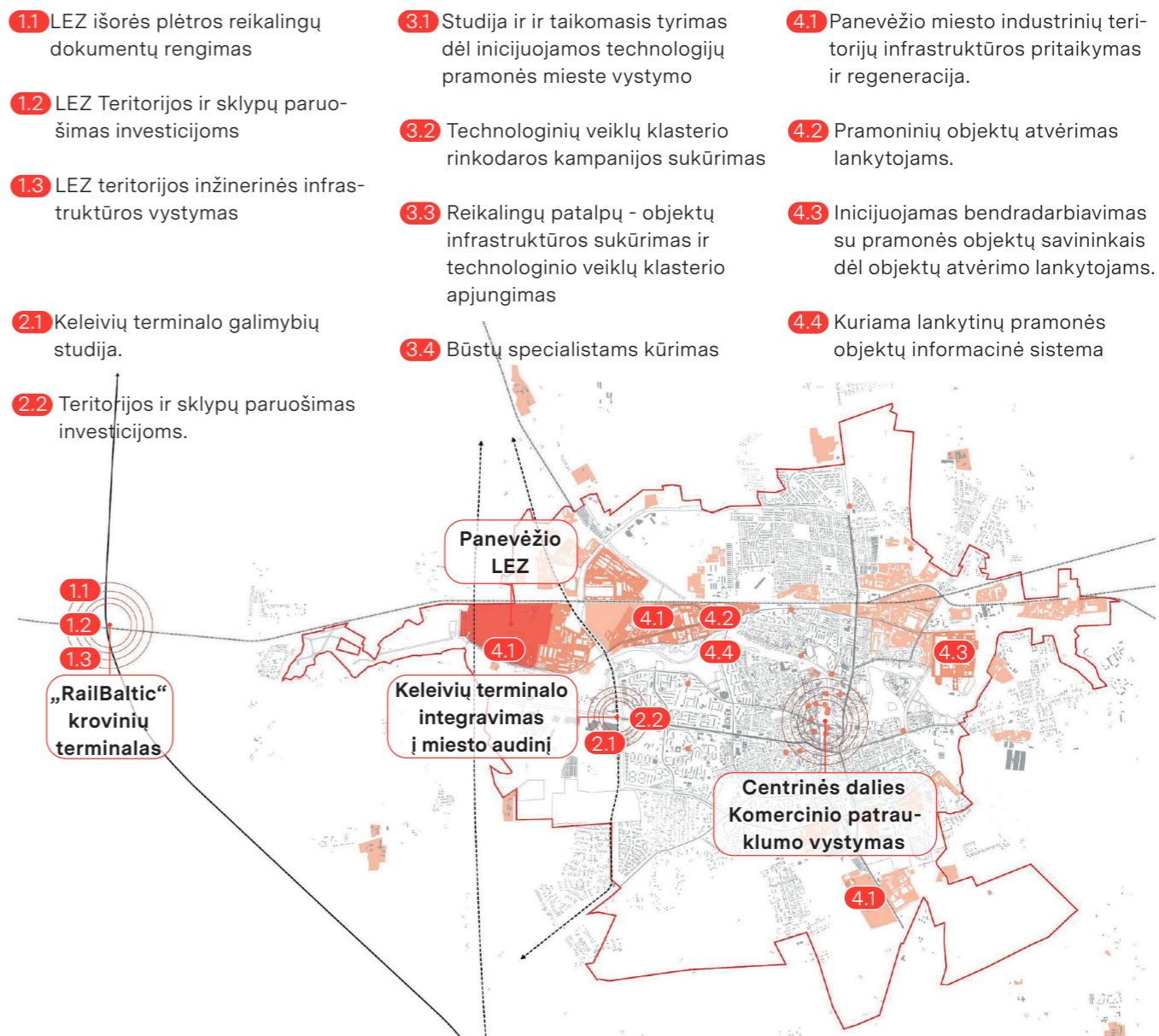
„Rail Baltica“ keleivių terminalo integravimas į miesto audinį - teritorijos šalia „Rail Baltica“ keleivių terminalo pritaikymas miesto poreikiams. Pastaba - projektas vykdomas tik tuo atveju, jeigu yra vystoma „Rail Baltic“ krovinių vėžė su krovinių terminalu.

Specialistų pritraukimas ir technologinių veiklų klasterio kūrimas - skatinamas technologijų pažinimas, naudojimas, įgūdžių tobulinimas, specialistų ruošimas. Tikslas - ieškoti sąsajų, tinklų, bendros ir atviros prieigos, galimybių susitikti ir bendradarbiauti skirtingiems žmonėms/technologijoms/idėjoms.

Pramonės ir verslo teritorijų prieigų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas - apleistų ar ne iki galo įveiktų pramonės teritorijų vystymas atnaujinant inžinerinę infrastruktūrą, gerinant susisiekimo ir mobilumo sąlygas siekiant didinti investicinį patrauklumą.

Ekonominės aplinkos gerinimo projektų lokalizavimo schema

Naudojamos pažangios technologijos ir duomenų analizė leidžia optimizuoti miesto funkcijas ir skatinti ekonomikos augimą. Didinamas ekonominis konkurencingumas, sutelkiamas dėmesys į darbo vietų kūrimą, investicijų pritraukimą, verslo infrastruktūros tobulinimą ir bendrąjį miesto ekonomikos augimą.

Ekonominės aplinkos gerinimo priemonės:

1. LEZ išorės plėtros regioninės reikšmės projektas*
2. „Rail Baltica“ keleivių terminalo integravimas į miesto audinį*
3. Specialistų pritraukimas ir technologinių veiklų klasterio kūrimas.
4. Pramonės ir verslo teritorijų prieigų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas

*Projektai vykdomi tik sukūrus vėžę ir krovinių bei keleivių terminalo infrastruktūrą

Pasaulinės praktikos pavyzdžiai. Nuo inovatyvių technologinių klasterių iki modernių regeneracijos ir susisiekimo objektų vystymo

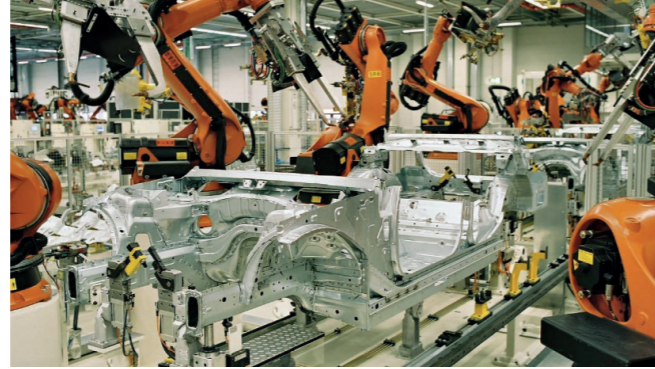
Pramoninių objektų konversija ir vystymas

MTEP centrai šalia pramonės teritorijų

„Rail Baltica“ keleivių ir krovinių terminalas

Kompetencijos tobulinimas ir specialistų ugdymas

Šiluminės elektrinės konversija į MTEP centrą Lodzė, Lenkija

Diegem technologijų parkas

„Rail Baltica“ keleivių ir krovinių terminalai

Į Pramonę 4.0 orientuoti industrijos objektai

Sociokultūrinės aplinkos gerinimas

Siekama užtikrinti gerą socialinių paslaugų pasiekiamumą, ryšių tarp erdvių, funkcinės įvairovės ir bendruomenių aktyvumą. Siekiama, kad visi gyventojai turėtų atstovaujамąjį balsą valdymo ir planavimo procesuose. Gerinama visapusiška miestiečių gyvenimo kokybė.

Pagrindinės priemonės:

Kultūros, pramonės ir bendruomenės pažinimas - pramonės turizmo, kultūros objektų miesto centrinėje dalyje, specializuotų bendruomenės centrų gyvenamuosiuose rajonuose ir viešųjų erdvių vystymas ir sujungimas į bendrą pažintinių ir rekreacinių takų sistemą.

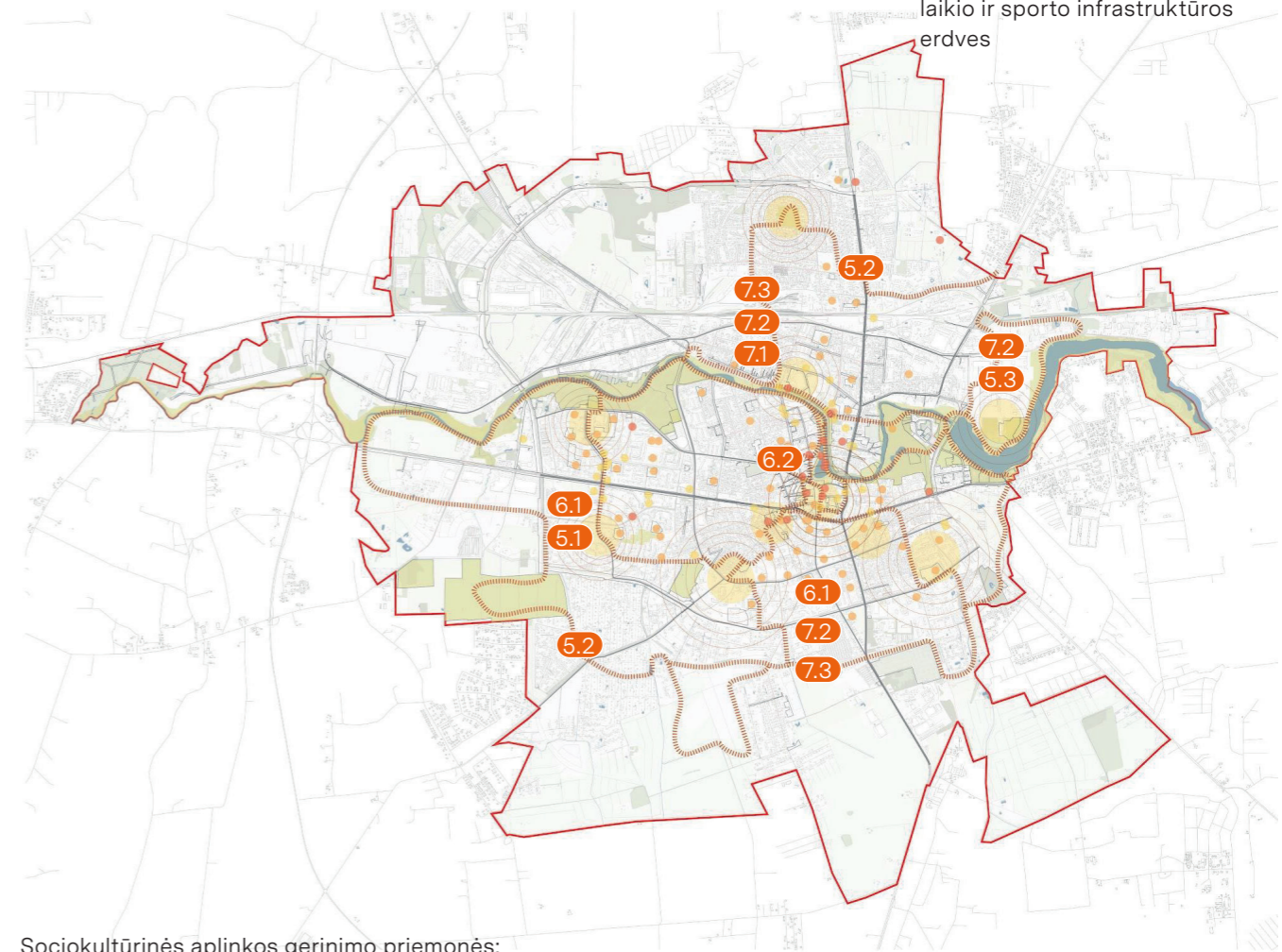
Visuomenės įgalinimas kuriant ir dalyvaujant miesto kultūros raidoje - bendruomeninių centrų steigimas ir vystymas, paveldo ir kultūros objektų ir jų prieigų kompleksinė regeneracija sukuriant ten daugiavfunkcinę programą ir skatinant gyvybingumą. Tai objektai ir patalpos, skirti visuomenės pažinimui, bendruomenių renginiams, susitikimams, darbui ir laisvalaikiui.

Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas - sportinio užimtumo ir miestiečių sveikatingumo vystymas kuriant skirtingų lygmenų daugiavfunkčius centrus mieste, skatinant profesionalių ir mėgėjų sportininkų ugdymą ir aktyvaus laisvalaikio leidimo būdų didesnę pasirinkimą.

Sociokultūrinės aplinkos gerinimo projektų lokalizavimo schema

Siekama užtikrinti gerą socialinių paslaugų pasiekiamumą, ryšių tarp erdvių, funkcinės įvairovės ir bendruomenių aktyvumą. Siekiama kad visi gyventojai turėtų atstovaujамąjį balsą valdymo ir planavimo procesuose. Gerinama visapusiška miestiečių gyvenimo kokybė.

5.1 Žiedinis pėsčiųjų, dviračių maršrutas aplink Panevėžio miestą.	6.1 Multifunkcinių sociokultūrinių bendruomenių centrų steigimas	7.1 Panevėžio daugiavfunkcinis sporto ir sveikatingumo centras „Aukštaitija“
5.2 Panevėžio lankytinų objektų informacinės maršrutų sistemos sukūrimas	6.2 Kultūros objektų ir jų prieigų kompleksinė regeneracija ir bendruomeninių veiklų vystymas.	7.2 Bendruomenės sveikatingumo aikštelių tinklo sukūrimas.
5.3 Panevėžio miesto objektų, erdvių įveiklinimas.		7.3 Jaunimo veiklų ir poilsio įgali-nimas kuriant aktyvaus laisvalaikio ir sporto infrastruktūros erdves

Sociokultūrinės aplinkos gerinimo priemonės:

5. Kultūros, pramonės ir bendruomenės pažinimas.
6. Visuomenės įgalinimas kuriant ir dalyvaujant miesto kultūros raidoje
7. Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas.

Pasaulinės praktikos pavyzdžiai. Nuo lankytinų objektų ir pramonės turizmo vystymo iki bendruomenių ir kultūros centrų kūrimo

Menas netikėtose vietose

Gyvenamosios aplinkos atnaujinimas

Pažintinių pėsčiųjų - dviračių trasų kūrimas

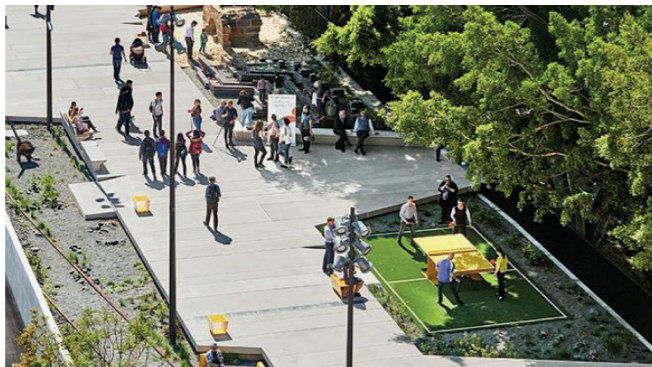
Pramonės teritorijų atvėrimas visuomenei

Apleistų pastatų įveiklinimas kūrybai

Bendruomenės centrai ir šventės

Kišeninės aktyvaus poilsio aikštelės

Bendruomenės susitikimų vietos

Tvarios aplinkos kūrimas

Vystomas kompaktiškas miestas, pasižymintis mobilumu ir geru darbo vietų pasiekiamumu su atskirus identitetus turinčiomis miesto dalimis. Plėtojamas tarptautinis „Rail Baltica“ projektas, vystoma darni krovinių ir keleivių terminalų integracija į miesto audinį. Gerinama techninė infrastruktūros kokybė, didelis dėmesys skiriamas darnaus judumo priemonėms.

Pagrindinės priemonės:

Panevėžio autobusų stoties teritorijos konversija į naują miesto centrinės dalies mobilumo centrą - esamo autobusų stoties komplekso ir jo prieigų atnaujinimas ir sutvarkymas sukuriant naują ir konvertuojant esamą autobusų stoties pastatus, taip pat sutvarkant stoties prieigas.

Atsinaujinančių energijos šaltinių kūrimas ir vystymas - didinti vietoje pagaminamos elektros energijos kiekius, kurie remiasi atsinaujinančios energijos šaltinių panaudojimu siekiant Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje išvardintų tikslų.

Visuomeninis transportas ir jo infrastruktūra - išmanios viešojo transporto sistemos tobulinimas ir papildomų galimybių kūrimas, papildant autobusų parką netaršiomis transporto priemonėmis ir atnaujinant miesto visuomeninio transporto infrastruktūrą.

Pėsčiųjų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas - pėsčiųjų saugumo užtikrinimas ir gerinimas keičiant ir pritaikant gatves

saugiam ir patogiam pėsčiųjų eismui, išmanių automobilių eismo valdymo sistemų diegimas, informacinės sistemos su infrastruktūra vystymas mieste.

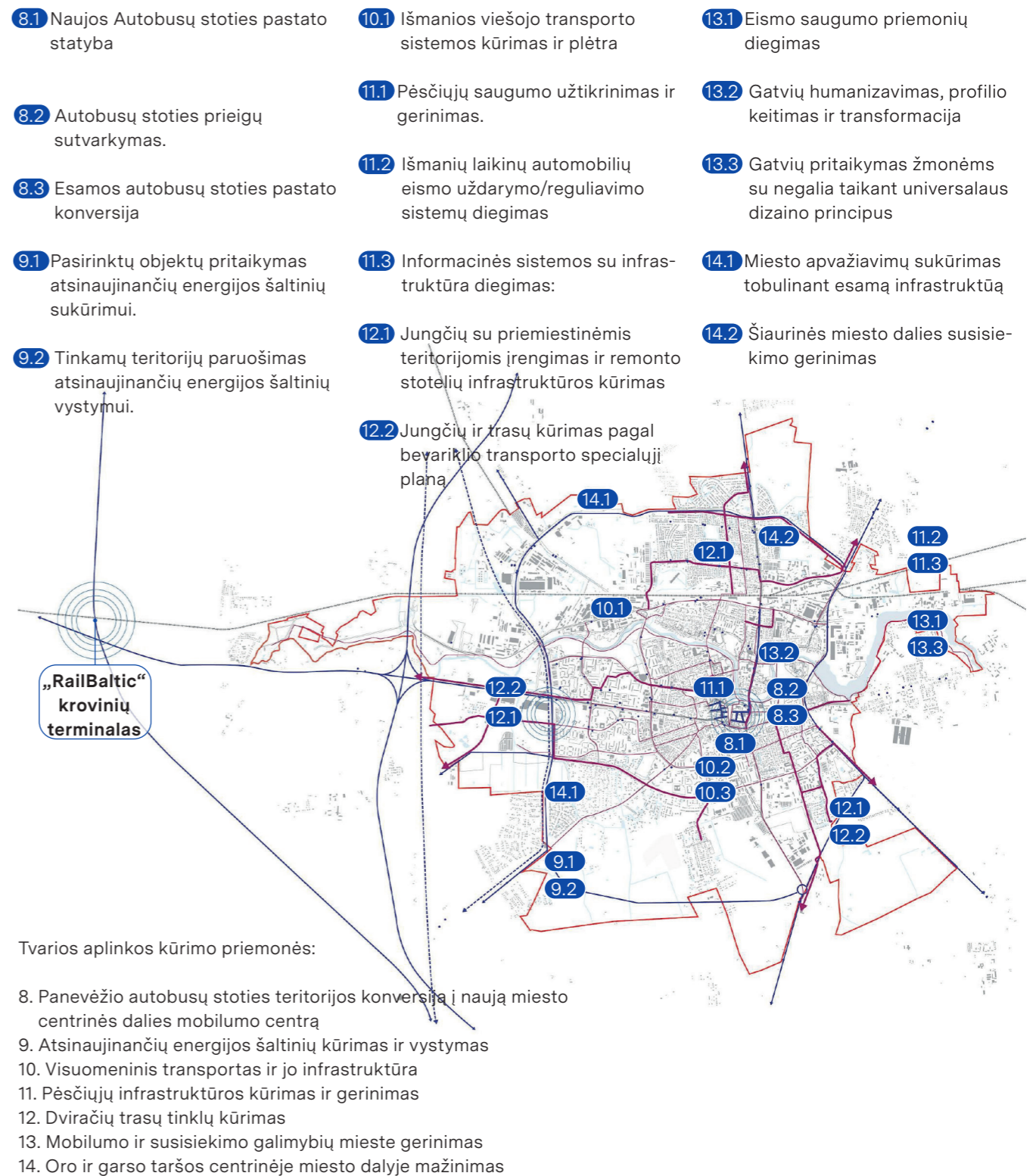
Dviračių trasų tinklų kūrimas ir gerinimas - esamų ir naujų jungčių mieste su priemiestinėmis teritorijomis vystymas ir kūrimas, trumpalaikių ir ilgalaikių dviračių saugyklų, stoginių ir kitos infrastruktūros įrengimas ir tobulinimas.

Mobilumo ir susisiekimo galimybių mieste gerinimas - eismo saugumo priemonių diegimas, gatvių humanizavimas ir pritaikymas lėto eismo gatvėms, universalus dizaino principų taikymas ir patogesnio susisiekimo diegimas.

Oro ir garso taršos centrinėje miesto dalyje mažinimas - papildomų miesto apvažiavimo galimybių ir būdų kūrimas tobulinant susisiekimo sistemą, bendro naudojimo erdvių kūrimas ir infrastruktūros tobulinimas bei pritaikymas visų eismo priemonių judėjimui.

Tvarios aplinkos kūrimo projektų lokalizavimo schema

Vystomas kompaktiškas miestas, pasižymintis mobilumu ir geru darbo vietų pasiekiamumu su atskirus identitetus turinčiomis miesto dalimis. Plėtojamas tarptautinis „Rail Baltica“ projektas, vystoma darni krovinių ir keleivių terminalų integracija į miesto audinį. Gerinama techninė infrastruktūros kokybė, didelis dėmesys skiriamas darnaus judumo priemonėms.

Pasaulinės praktikos pavyzdžiai. Nuo kokybiškų bendro naudojimo erdvių ir darnaus judumo priemonių skatinimo iki pramonės objektų transformacijų

Industriinių pastatų įveiklinimas

Vieningas gatvės profilis istorinėje dalyje

Bendro naudojimo erdvės su poilsio vietomis

Vietokūros elementai ir traukos taškai

Objektų ir teritorijų konversija

Saugi dviračių takų infrastruktūra

Laikiniai prekybai pritaikytos viešosios erdvės

Lietaus vandens surinkimas ir žalias profilis

Gamtinės aplinkos gerinimas

Vystomos ekologinės sistemos, viešosios erdvės, mažinama tarša. Siekiama, kad miesto plėtroje būtų naudojamos ekologiškos ir visuomenės sveikatą gerinančios priemonės. Pagrindiniai sprendimai yra nukreipiami į miestiečių poilsio, laisvalaikio skatinimą ne vien centrinėje dalyje, bet ir gyvenamuosiuose rajonuose, ir natūralios gamtos zonų puoselėjimą.

Pagrindinės priemonės:

Molainių filtracijos laukų teritorijos regeneracija ir pritaikymas visuomenės poreikiams - papildomas teritorijos valymas ir rekreacinės - pažintinės infrastruktūros apie bioįvairovę ir ekologijos temas svarbą sukūrimas atveriant teritoriją miestiečiams.

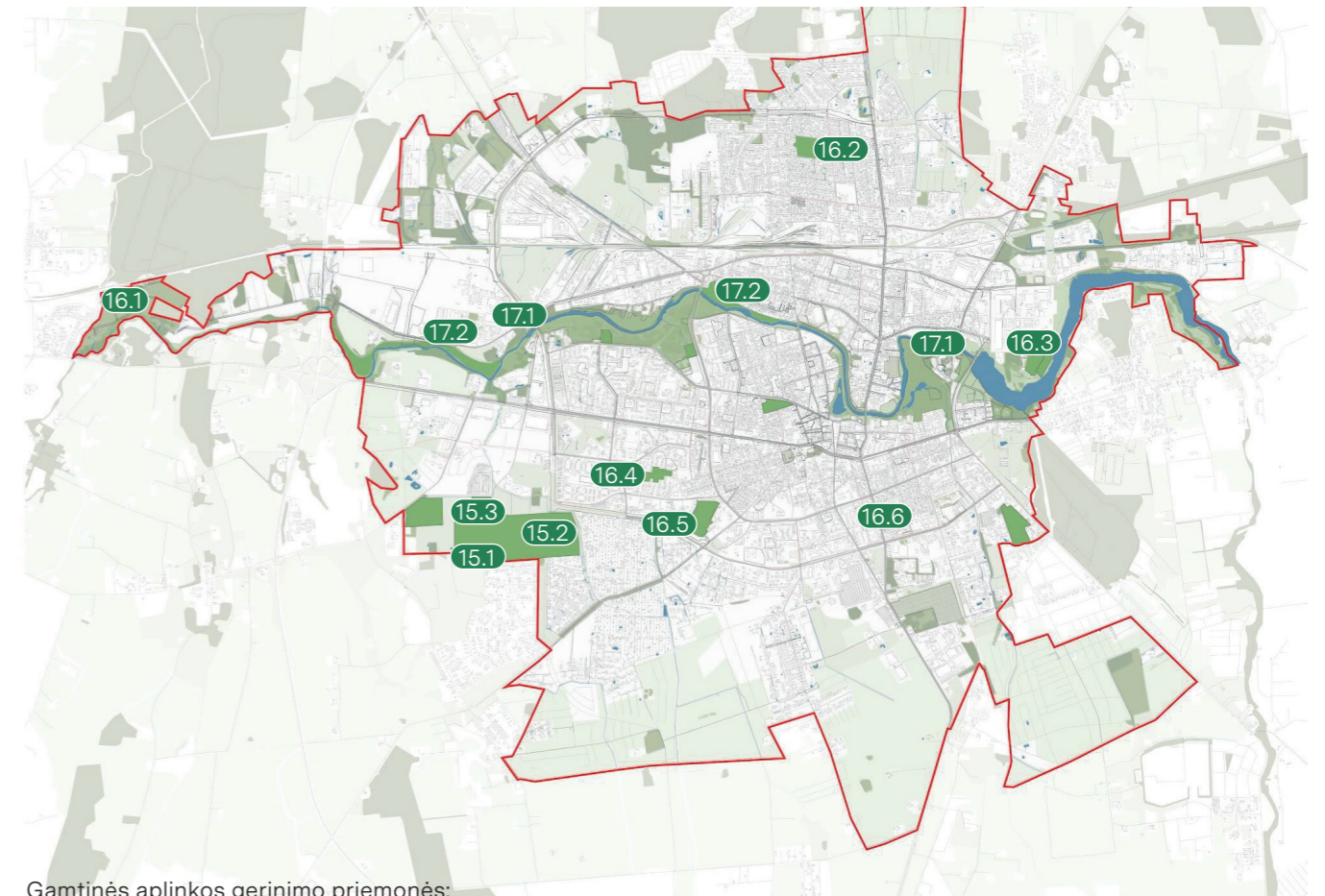
Viešųjų ir bendruomenės erdvių tinklo kūrimas ir gerinimas - miesto gyventojų poilsui, rekreacijai ir aktyviam laisvalaikiui skirtos vietos arčiausiai gyvenamosios aplinkos.

Nevėžio upės slėnio ekologinės kokybės gerinimas - miesto žaliosios ašies vystymas per ekologiškus sprendimus siekiant puoselėti pagrindinį miesto gamtinio karkaso elementą.

Gamtinės aplinkos gerinimo projektų lokalizavimo schema

Vystomos ekologinės sistemos, viešosios erdvės, mažinama tarša. Siekiama, kad miesto plėtroje būtų naudojami ekologiškos ir visuomenės sveikatą gerinančios priemonės. Pagrindiniai sprendimai yra nukreipiami į miestiečių poilsio, laisvalaikio skatinimą, ne vien centrinėje dalyje, bet ir gyvenamuosiuose rajonuose ir natūralios gamtos zonų puoselėjimą.

15.1 Tęsiamas Molainių filtracijos laukų teritorijos valymas ir bioįvairovės stiprinimas	16.1 Berčiūnų miško parko atnaujinimas	16.5 Kniaudiškių parkas sukūrimas
15.2 Molainių filtracijos laukų rekreacinės infrastruktūros sukūrimas	16.2 A. Baranausko skvero atnaujinimas	16.6 Įvairių viešųjų erdvių ir rekreacinių teritorijų tvarkymas ir pritaikymas bendruomenės poreikiams.
15.3 Molainių filtracijos laukų Informacinės - edukacinės sistemos sukūrimas.	16.3 Rekreacinės erdvės šiaurinėje Ekranu marių pusėje sukūrimas.	17.1 Nevėžio upės valymas
	16.4 Molainių bendruomenės parko sukūrimas	17.2 Natūralių krantinių tvarkymas

Gamtinės aplinkos gerinimo priemonės:

15. Molainių filtracijos laukų teritorijos regeneracija ir pritaikymas visuomenės poreikiams.
 16. Viešųjų ir bendruomenės erdvių tinklo kūrimas ir gerinimas.
 17. Nevėžio upės slėnio ekologinės kokybės gerinimas.

Pasaulinės praktikos pavyzdžiai. Nuo kokybiškų bendro naudojimo erdvių ir darnaus judumo priemonių skatinimo iki pramonės objektų transformacijų

Postindustrinių teritorijų atvėrimas visuomenei

Informacinių - edukacinių sistemų kūrimas

Viešųjų erdvių tvarkymo objektai

Priėimai prie vandens elementų

Upių ir tvenkinių valymas ekologiškais priemonėmis

Natūralių krantinių valymas ir atvėrimas

Bendruomenių iniciatyvų vietos

Ekologiški sprendimai visame vystyme

Strategijos įgyvendinimo metodika

Projektų įgyvendinimui svarbus ne tik jų lokalios vietos, programos ir užduoties formavimas. Visų projektų įgyvendinimas vienu metu nėra nei reikalingas, nei įmanomas. Todėl Studijoje pasirinkti projektai yra prioritizuojami ir dalinami į trumpalaikius ir ilgalaikius projektus. Toliau šie projektai yra grupuojami į projektus, kuriems reikalingas bendradarbiavimas su bendruomenėmis siekiant sėkmingo jų įgyvendinimo, ir projektus, kuriems reikalingi socialiniai partneriai.

Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijos prioritetiniai projektai

Multimodalinių centrų kūrimas, kultūros ir bendruomenės ugdymas ir pažinimas, ekologinės kokybės ir viešųjų erdvių tinklo kūrimas

Ekonominės aplinkos gerinimas:

1. LEZ išorės plėtros regioninės reikšmės projektas*
2. „Rail Baltica“ keleivių terminalo integravimas į miesto audinį*
3. Specialistų pritraukimas ir technologinių veiklų klasterio kūrimas.

Sociokultūrinės aplinkos gerinimas:

5. Kultūros, pramonės ir bendruomenės pažinimas
7. Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas.

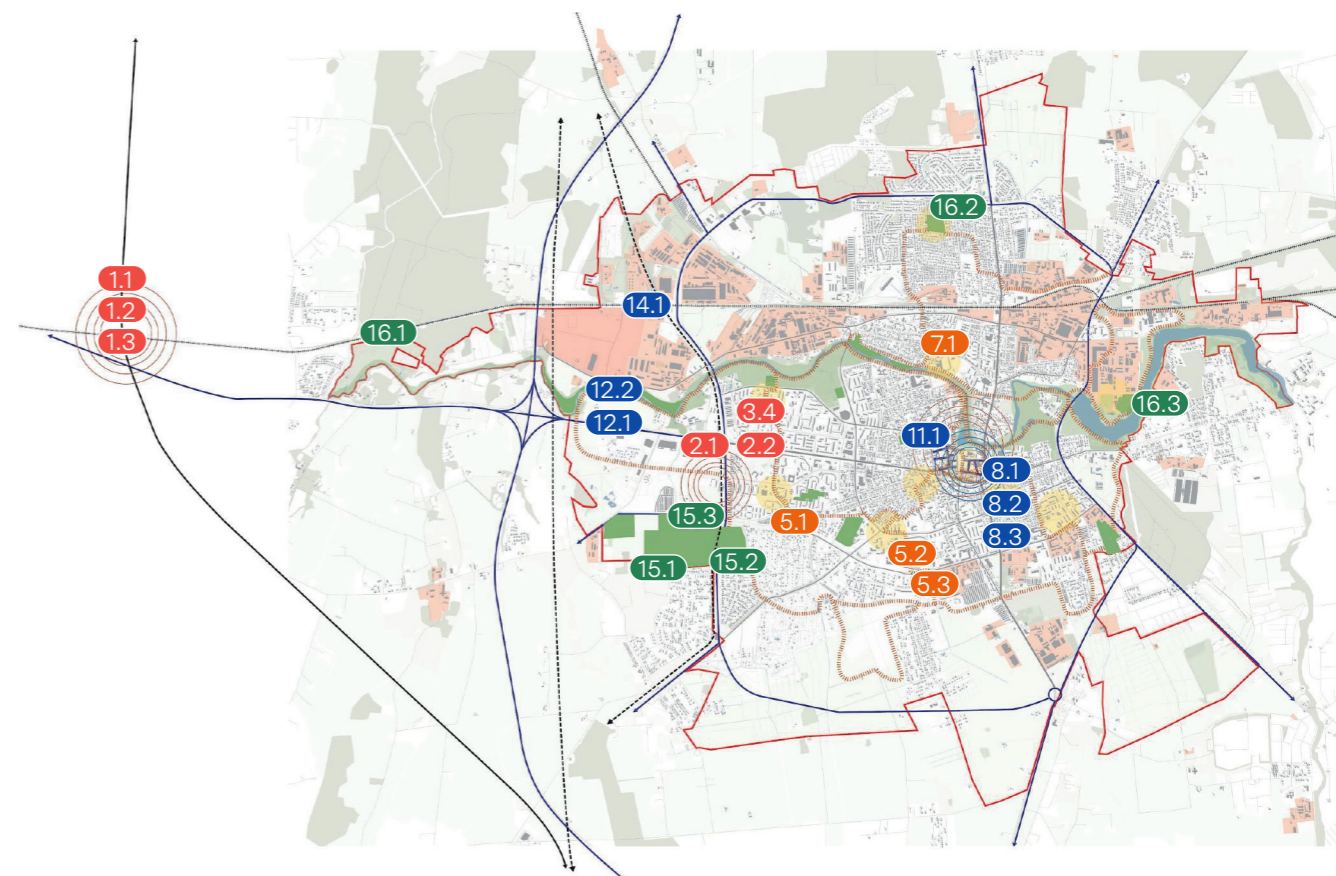
Tvarios aplinkos kūrimas:

8. Panevėžio autobusų stoties teritorijos konversija į naują miesto centrinės dalies mobilumo centrą
11. Pėsčiųjų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas
12. Dviračių trasų tinklų kūrimas ir gerinimas
14. Oro ir garso taršos centrinėje miesto dalyje mažinimas

Gamtinės aplinkos gerinimas:

15. Molainių filtracijos laukų teritorijos regeneracija ir pritaikymas visuomenės poreikiams.
16. Viešųjų ir bendruomenės erdvių tinklo kūrimas ir gerinimas.

*Projektai vykdomi tik sukūrus vėžę ir krovinių bei keleivių terminalo infrastruktūrą

1.1 LEZ išorės plėtros reikalingų dokumentų rengimas

1.2 LEZ Teritorijos ir sklypų paruošimas investicijoms

1.3 LEZ teritorijos inžinerinės infrastruktūros vystymas

2.1 Keleivių terminalo galimybių studija.

2.2 Teritorijos ir sklypų paruošimas investicijoms.

3.4 Būstų specialistams kūrimas

5.1 Žiedinis pėsčiųjų, dviračių maršrutas aplink Panevėžio miestą.

5.2 Panevėžio lankytinų objektų informacinės maršrutų sistemos sukūrimas

5.3 Panevėžio miesto objektų, erdvių įveiklinimas.

7.1 Panevėžio daigafunkcinis sporto ir sveikatingumo centras „Aukštaitija“

8.1 Naujos Autobusų stoties pastato statyba

8.2 Autobusų stoties prieigų sutvarkymas.

8.3 Esamos autobusų stoties pastato konversija

11.1 Pėsčiųjų saugumo užtikrinimas ir gerinimas.

12.1 Jungčių su priemiestinėmis teritorijomis įrengimas ir remonto stotelių infrastruktūros kūrimas

12.2 Jungčių ir trasų kūrimas pagal bevariklio transporto specialųjį planą

14.1 Miesto apvažiavimų sukūrimas tobulinant esamą infrastruktūrą

15.1 Tęsiamas Molainių filtracijos laukų teritorijos valymas ir bioįvairovės stiprinimas

15.2 Molainių filtracijos laukų rekreacinės infrastruktūros sukūrimas

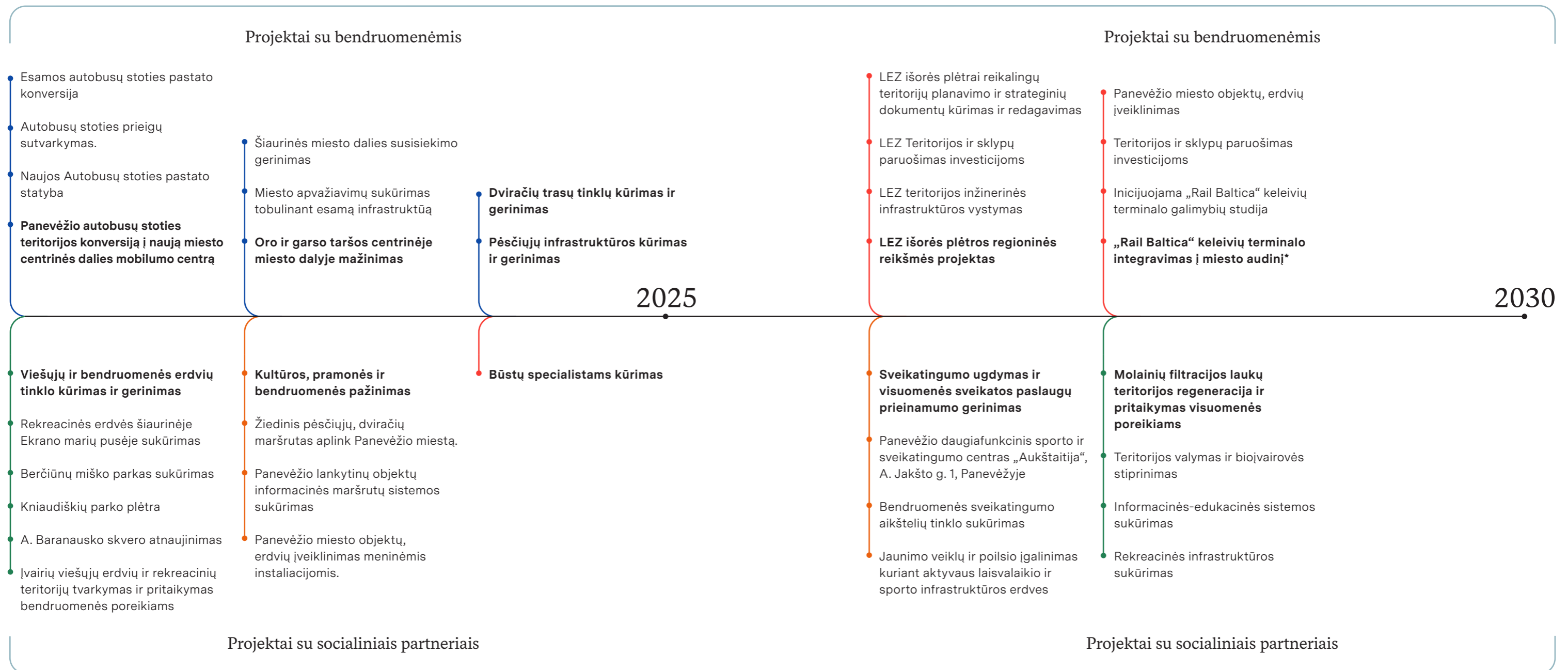
15.3 Molainių filtracijos laukų Informacinės - edukacinės sistemos sukūrimas.

16.1 Berčiūnų miško parko atnaujinimas

16.2 A. Baranausko skvero atnaujinimas

Tvarios Panevėžio miesto plėtros strategijos prioritetiniai projektai

Trumpalaikiai projektai

Bendrosios išvados ir rekomendacijos

Tvarios plėtros galimybių studijos apimtyje atlikta daugiasluksnė analizė leido įvertinti ekonominės, sociokultūrinės, urbanizuotos ir gamtinės aplinkos Panevėžio mieste problematiką ir galimą vystymo potencialą. Vadovaujantis sukurtais miesto planavimo ir strateginiais dokumentais bei jų rekomendacijomis ir atsižvelgiant į pasaulines tvarios plėtros vystymo tendencijas, sukurtas siekiamų įgyvendinti projektų sąrašas, kuris remiasi miesto ambicija. Šie projektai apibendrinti su nustatytais tikslais, lokalizuoti miesto teritorijoje, taip pat įvardytas jų potencialas.

Fiksuotų projektų sąrašas nėra baigtinis ar pakankamai detalus. Norint šią galimybių studiją panaudoti ir kurti tvarios miesto plėtros strategiją, būtina sukurti detalu konkrečių projektų veiksmų planą. Šiame plane turi būti užfiksuoti projektų įgyvendinimo etapai, įvertinta kaštų - naudos analizė, reikalingos investicijos, vystymo ir įgyvendinimo partneriai bei papildomai reikalinga kietoji ar minkštoji infrastruktūra.

Toliau yra pateikiamos pagrindinės rekomendacijos strategijos kūrimui ir projektų įgyvendinimui:

1. Projektai turi būti vykdomi etapais

Visi sudėtingesni miesto projektai turi būti vykdomi iš anksto suplanuotais etapais. Etapiškumas leidžia tikslingiau valdyti rizikas, įvertinti projekto teikiamą naudą ir daryti pakeitimus esant butinybei.

2. Sėkmingam vystymui reikia partnerių

Skirtingų miesto dalių ir atskirų projektų vystymas visuomet veikia ir suinteresuotas šalis. Suinteresuotos šalys turi būti naudojamos ne tik išvalgoms gauti ar projekto užduočiai formuoti, jos gali tapti stipriais partneriais vystant projektus, taip prisidedant prie kolektyvinio miesto gerovės kūrimo.

3. Miestiečiai ir bendruomenės - kertinė miesto kūrimo dalis

Sklandus vystymo procesas remiasi bendruomenių įtraukimu ir dialogo formavimu tarp institucijų ir plačiosios visuomenės. Miestu ir jo teikiamomis paslaugomis daugiausiai naudojasi miestiečiai, todėl jie dažniausiai žino ir jaučia, kas geriausia miestui, nes jame gyvena. Bendruomenės gali išžvelgti galimas rizikas arba suteikti reikiamos informacijos, kad projektai būtų įgyvendinti sėkmingai.

4. Projektų vientisumas formuoja miesto įvaizdį

Nors miestas nėra vienalytis, tačiau jo tarpusavio vientisumas leidžia plėtoti arba iš naujo formuoti identitetą. Net iš pažiūros mažai tarpusavyje susiję projektai turi turėti vienijančių elementų arba būti integruoti į miesto audinį.

5. Išorės ekspertai leis užduotis atlikti greičiau ir sklandžiau

Išoriniai ekspertai yra būtina sąlyga siekiant efektyvinti ir užtikrinti kokybišką architektūrinių, urbanistinių konkursų rengimą, strateginio planavimo dokumentų moderavimą ir monitoringą. Išvalgos ir patirtis iš šalies gali lemti kritinių klaidų išvengimą ir proceso sklandumą.

6. Minkštosios priemonės prieš kietąsias

Kietosios infrastruktūros sukurti objektai ar galimybės ne visuomet yra panaudojami tikslingai. Siekiant, kad miesto investicijos ir kietieji projektai būtų tikslingi, prieš tai turi būti atliekami tyrimai, vykdomi mokymai, ieškomi žmogiškieji resursai ir kuriamos galimybės jų prisidėjimui prie siekiamų įgyvendinti projektų. Projektai turi būti įgyvendinami tik identifikavus jų realų poreikį ir užtikrinus jų tolimo vystymo ir puoselėjimo galimybes.

7. Miesto komunikacija ne vien informavimui

Sėkminga komunikacija remiasi ne vien žinių skleidimu, bet ir grįžtamojo ryšių surinkimu ir įvertinimu. Miestiečiai turi būti informuojami ne vien apie baigtus procesus, bet ir apie jų pradžią. Gerosios patirties dalijimasis ir miesto laimėjimų sklaida gali teigiamai lemti miesto įvaizdį ir pakviesti būsimus miestiečius pasirinkti Panevėžį.

8. Vystymas turi remtis egzistuojančiu potencialu

Panevėžio miestas turi istoriškai susiformavusią urbanistinę struktūrą - užstatytos bei atviros aplinkos sistemą bei tarpusavio ryšius. Kiekvienas vystomas projektas prisiliečia prie struktūros tobulinimo arba ją pažeidžia. Nepamatuotas vystymas gali suteikti ne teigiamą rezultatą, o užkirsti kelią tolimesnei plėtrai. Todėl bet koks vystymas turi remtis ir atsižvelgti į istorinę miesto struktūrą, gatvių tinklą, kvartalus ir istorinius bei jau esamus pastatus. Tam reikalingos urbanistinės studijos, rajonų vystymo vizijos, strategijos ir galimybių studijos.

Priedai

Ekonominės aplinkos gerinimas

Naudojamos pažangios technologijos ir duomenų analizę leidžia optimizuoti miesto funkcijas ir skatinti ekonomikos augimą. Didinamas ekonominis konkurencingumas, sutelkiamas dėmesys į darbo vietų kūrimą, investicijų pritraukimą, verslo infrastruktūros tobulinimą ir bendrąjį miesto ekonomikos augimą.

1. LEZ išorės plėtros regioninės reikšmės projektas*	1.1 LEZ išorės plėtrai reikalingų teritorijų planavimo ir strateginių dokumentų kūrimas ir redagavimas 1.2 LEZ Teritorijos ir sklypų paruošimas investicijoms. 1.3 LEZ teritorijos inžinerinės infrastruktūros vystymas.
2. „Rail Baltica“ keleivių terminalo integravimas į miesto audinį	2.1 Inicijuojama „Rail Baltica“ keleivių terminalo galimybių studija. 2.2 Teritorijos ir sklypų paruošimas investicijoms.
3. Specialistų pritraukimas ir technologinių veiklų klasterio kūrimas.	3.1 Studija ir ir taikomas tyrimas dėl inicijuojamos technologijų pramonės mieste vystymo 3.2 Technologinių veiklų klasterio rinkodaros kampanijos sukūrimas 3.3 Reikalingų patalpų - objektų infrastruktūros sukūrimas ir technologinio veiklų klasterio apjungimas 3.4 Būstų specialistams kūrimas.
4. Pramonės ir verslo teritorijų prieigų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas	4.1 Panevėžio miesto industrinių teritorijų infrastruktūros pritaikymas ir regeneracija. 4.2 Pramoninių objektų atvėrimas lankytojams. 4.3 Inicijuojamas bendradarbiavimas su pramonės objektų savininkais dėl objektų atvėrimo lankytojams. 4.4 Kuriama lankytinų objektų informacinė sistema.

Socio - kultūrinės aplinkos gerinimas

Siekama užtikrinti gerą socialinių paslaugų pasiekiamumą, ryšių tarp erdvių, funkcinės įvairovės ir bendruomenių aktyvumą. Siekiama kad visi gyventojai turėtų atstovaujamoji balsą valdymo ir planavimo procesuose. Gerinama visapusiška miestiečių gyvenimo kokybė.

5. Kultūros, pramonės ir bendruomenės pažinimas.	5.1 Žiedinis pėsčiųjų, dviračių maršrutas aplink Panevėžio miestą. 5.2 Panevėžio lankytinų objektų informacinės maršrutų sistemos sukūrimas. 5.3 Panevėžio miesto objektų, erdvių įveiklinimas
6. Visuomenės įgalinimas kuriant ir dalyvaujant miesto kultūros raidoje	6.1 Multifunkcinių sociokultūrinių bendruomenių centrų steigimas. 6.2 Paveldo ir kultūros objektų ir jų prieigų kompleksinė regeneracija ir bendruomeninių veiklų vystymas.
7. Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas.	7.1 Panevėžio daugiaviečių sporto ir sveikatingumo centras „Aukštaitija“, A. Jakšto g. 1, Panevėžyje. 7.2 Bendruomenės sveikatingumo aikštelių tinklo sukūrimas. 7.3 Jaunimo veiklų ir poilsio įgalinimas kuriant aktyvaus laisvalaikio ir sporto infrastruktūros erdves

Tvarios aplinkos kūrimas

Vystomas kompaktiškas miestas, pasižymintis mobilumu ir geru darbo vietų pasiekiamumu su atskirus identitetus turinčiomis miesto dalimis. Plėtojamas tarptautinis „Rail Baltica“ projektas, vystoma darni krovinių ir keleivių terminalų integracija į miesto audinį. Gerinama techninė infrastruktūros kokybė, didelis dėmesys skiriamas darnaus judumo priemonėms.

8	Panevėžio autobusų stoties teritorijos konversija į naują miesto centrinės dalies mobilumo centrą	8.1	Naujos Autobusų stoties pastato statyba.
		8.2	Autobusų stoties prieigų sutvarkymas.
		8.3	Esamos autobusų stoties pastato konversija.
9	Atsinaujinančių energijos šaltinių kūrimas ir vystymas.	9.1	Pasirinktų objektų pritaikymas atsinaujinančių energijos šaltinių sukūrimui.
		9.2	Tinkamų teritorijų paruošimas atsinaujinančių energijos šaltinių vystymui.
10	Visuomeninis transportas ir jo infrastruktūra	10.1	Išmanios viešojo transporto sistemos kūrimas
		10.2	Autobusų parko atnaujinimas netaršiomis transporto priemonėmis:
		10.3	Visuomeninio transporto infrastruktūros gerinimas
11	Pėsčiųjų infrastruktūros kūrimas ir gerinimas	11.1	Pėsčiųjų saugumo užtikrinimas ir gerinimas
		11.2	Išmanių laikinų automobilių eismo uždarymo/reguliavimo sistemų diegimas
		11.3	Informacinės sistemos su infrastruktūra diegimas
12	Dviračių trasų tinklų kūrimas ir gerinimas	12.1	Jungčių su priemiestinėmis teritorijomis įrengimas ir remonto stotelių infrastruktūros kūrimas
		12.2	Jungčių ir trasų kūrimas pagal bevariklio transporto specialųjį planą
		12.3	Trumpalaikių ir ilgalaikių dviračių saugyklų, stoginių, stovų ir kitos infrastruktūros įrengimas
13	Mobilumo ir susisiekimo galimybių mieste gerinimas	13.1	Eismo saugumo priemonių diegimas
		13.2	Gatvių humanizavimas, profilio keitimas ir transformacija
		13.3	Gatvių pritaikymas žmonėms su negalia taikant universalaus dizaino principus
14	Oro ir garso taršos centrinėje miesto dalyje mažinimas	14.1	Miesto apvažiavimų sukūrimas tobulinant esamą infrastruktūrą
		14.2	Šiaurinės miesto dalies susisiekimo gerinimas

Gamtinės aplinkos gerinimas

Vystomos ekologinės sistemos, viešosios erdvės, mažinama tarša. Siekiama, kad miesto plėtroje būtų naudojami ekologiškos ir visuomenės sveikatą gerinančios priemonės. Pagrindiniai sprendimai yra nukreipiami į miestiečių poilsio, laisvalaikio skatinimą, ne vien centrinėje dalyje, bet ir gyvenamuosiuose rajonuose ir natūralios gamtos zonų puoselėjimą.

15	Molainių filtracijos laukų teritorijos regeneracija ir pritaikymas visuomenės poreikiams	15.1	Tęsiamas Molainių filtracijos laukų teritorijos valymas ir bioįvairovės stiprinimas.
		15.2	Molainių filtracijos laukų rekreacinės infrastruktūros sukūrimas.
		15.3	Molainių filtracijos laukų Informacinės-edukacinės sistemos sukūrimas.
16	Viešųjų ir bendruomenės erdvių tinklo kūrimas ir gerinimas	16.1	Berčiūnų miško parkas atnaujinimas
		16.2	A. Baranausko skvero atnaujinimas
		16.3	Rekreacinės erdvės šiaurinėje Ekranu marių pusėje sukūrimas
		16.4	Molainių bendruomenės erdvės sukūrimas
		16.5	Kniaudiškių parko plėtra
		16.6	Įvairių viešųjų erdvių ir rekreacinių teritorijų tvarkymas ir pritaikymas bendruomenės poreikiams
17	Nevėžio upės slėnio ekologinės kokybės gerinimas	17.1	Nevėžio upės valymas
		17.2	Natūralių krantinių ir prieigų tvarkymas

Visuomenės apklausos strateginių klausimų apibendrinimas

Urbanizuota aplinka

Po miestą apklausos dalyviai juda:

- **Automobiliu** (73.7%),
- **pėsčiomis** ir lėto judėjimo priemonėmis (15.2%),
- **viešuoju transportu** (7.8%);

Skirtingas susisiekimo ir judėjimo galimybės apklausos dalyviai vertina:

- Automobilių eismo infrastruktūra **vidutiniška** (47.14%), **gera** (31.65%);
- Viešojo transporto infrastruktūra **vidutiniška** (52.96%), **gera** (22.30%);
- Dviračių takų infrastruktūra **vidutiniška** (42.86%), **gera** (25.78%);
- Pėsčiųjų infrastruktūra **vidutiniška** (73.7%), **gera** (73.7%);

Apklausos dalyvių nuomone, artimuoju laikotarpiu, susisiekimo priemonės turėtų būti vystomos šia prioritetine tvarka:

1. **Pėsčiųjų infrastruktūra** (takai, poilsio vietos, apšvietimas ir kt.);
2. **Dviračių takų infrastruktūra** (daugiau takų, dviračių saugyklos, dalinimosi sistemos, greito remonto vietos)
3. **Automobilių eismas** (keliai, gatvės, sankryžos ir kt.)
4. **Viešasis transportas** (A juostos, dažnesni reisai, E.Bilietas, autobusų būklės gerinimas)
5. **Automobilių dalijimosi sistemos** (pvz. Citybee, spark ir kt.)

Apklausos dalyvių nuomone, miesto architektūrinis vystymas (pastatų, statinių ir aplinkos gerinimas) pagal miesto dalis turėtų būti vykdomas šia prioritetine tvarka:

1. Gyvenamųjų rajonų aplinkos gerinimas;
2. Miesto centrinės dalies vystymas;
3. Teritorijų šalia miesto centro vystymas
4. Nenaudojamų pramonės teritorijų konversija / rekonstrukcija
5. Miesto vakarinės dalies vystymas

Ekonominė aplinka

Apklausa užpildę asmenys savo laisvalaikį daugiausiai leidžia:

- **Gamtinėse teritorijose** (Parkai, želdynai, miškai mieste) (36.3%);
- **Gyvenamoje aplinkoje arba namuose (gyvenamuosiuose rajonuose)** (24.4%);
- **Kultūrinėse įstaigose (galerijos, muziejai, kino teatras, teatras ir kt.)** (14.8%);
- **Laisvalaikį leidžiu ne Panevėžio mieste** (10%);
- **Komerciniuose objektuose (Prekybos, pramogų centrai ir kt.)** (6.7%);
- **Sporto ir aktyvaus poilsio vietose (Sporto centrai, sporto klubai, sporto aikštelės ir aikštynai ir kt.)** (5.9%).

Svečiams iš kitų Lietuvos ar užsienio miestų apklausa užpildę žmonės Panevėžyje parodo:

- **Gamtines teritorijas** (Parkai, želdynai, miškai mieste);
- **Miesto istorinę ir centrinę dalį;**
- **Kultūrinės įstaigas ir objektus** (galerijos, muziejai, kino teatras, teatras ir kt.);
- **Laiką leidžiamame gyvenamojoje aplinkoje arba namuose;**
- **Sporto ir aktyvaus poilsio vietas (Sporto centrai, sporto klubai, sporto aikštelės ir aikštynai ir kt.)**

Asmenys užpildę apklausa skirtingų funkcijų Sociokultūrinė aplinka

Asmenys užpildę apklausa skirtingos socialinės infrastruktūros pasirinkimo įvairovę mieste vertina:

- **Sveikatos apsaugos įstaigos** - yra užtektinai, reikia didesnės įvairovės
- **Į sveikatingumą orientuotos įstaigos ir vietos (sporto centrai, aikštynai, aikštelės ir kt.)** reikia didesnės įvairovės, yra užtektinai
- **Neformalus švietimas (papildomi užsiėmimai, būreliai ir kt.)** reikia didesnės įvairovės, juntamas trūkumas
- **Bendruomenės veiklos** reikia didesnės įvairovės, juntamas trūkumas
- **Nekomercinės kultūros ir laisvalaikio įstaigos (bendruomenės centrai, bibliotekos, užimtumo centrai ir kt.)** reikia didesnės įvairovės, yra užtektinai

Kaip vertinate skirtingos socialinės infrastruktūros kokybę mieste?

- **Sveikatos apsaugos įstaigos** - vidutiniška, prasta
- **Į sveikatingumą orientuotos įstaigos ir vietos (sporto**

įvairovę ir pasiūla mieste vertina:

- **Kultūrinės įstaigos (galerijos, muziejai, kino teatras, teatras ir kt.)** Reikia didesnės įvairovės
- **Prekybos ir pramogų centrai** Yra užtektinai
- **Smulkios prekybos vietos** Yra užtektinai, Reikia didesnės įvairovės
- **Sporto ir sveikatingumo centrai;** Yra užtektinai
- **Gamtinės teritorijos (Parkai, želdynai, miškai mieste);** Reikia didesnės įvairovės
- **Smulkios paslaugos (maitinimo įstaigos, kavinės)** Reikia didesnės įvairovės

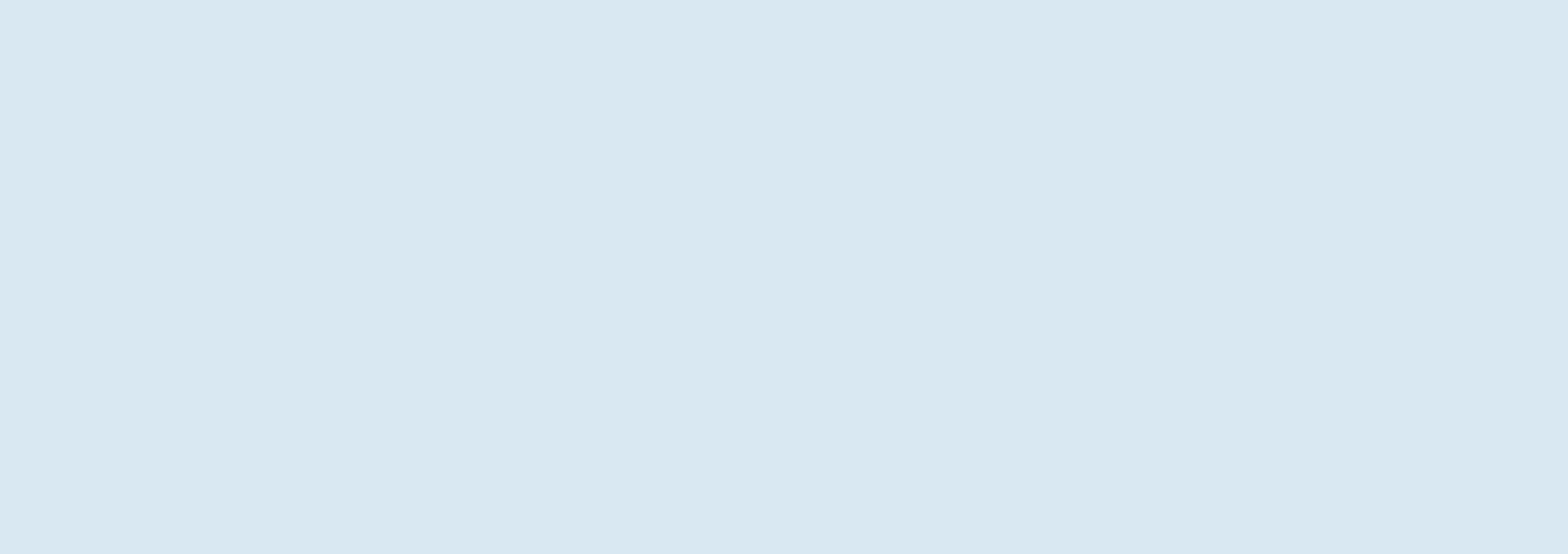
Apklausa užpildę asmenys mano, kad šios funkcijos turėtų būti vystomos šiose miesto vietose:

- **Kultūrinės įstaigos (galerijos, muziejai, kino teatras, teatras ir kt.)** - Miesto centrinėje dalyje, šalia miesto centro
- **Prekybos ir pramogų centrai** - Miesto vakarinėje dalyje (šalia prekybos ir paslaugų centrų), Užmiestyje
- **Sporto ir sveikatingumo centrai** - Gyvenamuosiuose rajonuose, šalia miesto centro
- **Gamtinės teritorijos (Parkai, želdynai, miškai mieste)** - Gyvenamuosiuose rajonuose, šalia miesto centro
- **Pramonės ir gamybos įmonės** - Užmiestyje, miesto vakarinėje dalyje (šalia prekybos ir paslaugų centrų)

- **centrai, aikštynai, aikštelės ir kt.)** vidutiniška, gera
- **Neformalus švietimas (papildomi užsiėmimai, būreliai ir kt.)** vidutiniška, prasta
- **Bendruomenės veiklos** vidutiniška, prasta
- **Nekomercinės kultūros ir laisvalaikio įstaigos (bendruomenės centrai, bibliotekos, užimtumo centrai ir kt.)** vidutiniška, prasta

Į kurias sritis prioriteto tvarka turėtų būti nukreiptas miesto vystymas artimuoju laikotarpiu?

1. **Sveikatos apsaugos įstaigos**
2. **Į sveikatingumą orientuotos įstaigos ir vietos (sporto centrai, aikštynai, aikštelės ir kt.)**
3. **Nekomercinės kultūros ir laisvalaikio įstaigos (bendruomenės centrai, bibliotekos, užimtumo centrai ir kt.)**
4. **Neformalus švietimas (papildomi užsiėmimai, būreliai ir kt.)**
5. **Bendruomenės veiklos**

BAULAND

2022